

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai

LIII.

Vasaris — February 21, 1968

Nr. 22

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TAUTIŠKUMO BAIMĖ

TUO TARPU KAI MASKVOJE LEIDŽIAMAS ŠIOKS TOKS INTELEKTUALŲ BRUŽDĖJIMAS, UKRAINOJE ĮTARIAMIEJI 'SUTVARKOMI' BE TRIUKSMO. — PIRMIEJI MAŽIAU PAVOJINGI, NES LIEKA RUSAIŠ. — KITATAUČIAI KELIA NERIMO DĖL SAVO TAUTINIŲ AMBICIJŲ.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

"Nors viešas nepasitenkinimas Rusijoje yra taip retas kaip barščiai be rūgšties grietinės -- rašo TIME magazinas -- tačiau kažkas panašaus buvo išsakyta 4 jaunų intelektualų nuteisimu".

IŠ VISO PASAULIO

• **PREZIDENTAS JOHNSONAS**, išlydėdamas karių (Vietnamą, aplankė Kalifornijoje vasarą) gen. D. Eisenhowerį ir 3 val. vizito metu aptarė susidariusią karinę padėtį Vietname.

• **VIETNAME** prasidėjo nauji komunistų puolimai, kurie neaplenkia ir sostinės Saigono. Bombarduojama pagrindinė aviacijos bazė ir miesto aerodromas, be to, puolimai vyksta vienu metu į 47 miestus. Kai kur vyksta smarkios kautynės gatvėse.

• **SENAT. ROBERT F. KENNEDY** paneigė pasklidusius gandus, kad jo brolis, buvęs prezidentas John F. Kennedy, antrą kartą renkamas prezidentus jau būtų atsisakęs L. B. Johnsono ir būtų pasirinkęs kitą kandidatą viceprezidento vietai.

Gandai ir jų atšaukimai kaip tik dar labiau išskleidė tų dviejų vyrų konflikto dūlkes.

• **JAV VYRIAUSYBĖS** išvados iš komunistinės ofensyvų yra tokios, kad numatyti tikslai -- sukelti miestų gyventojų mases prieš Saigono vyriausybę -- nepavyko. Nors komunistai kariškai ir liko nepalaužti, bet anksčiau ar vėliau jie pajus virš 30,000 prarastų karių nuostolį.

Apie tų keturių bylų mes šioje vietoje jau daug rašėme. Kaip žinia, jie buvo nuteisti jiems priklausančiam 'bendradarbiavimui' su rusų emigrantais Vakarų Vokietijoje, nes grynai formaliai žiūrint jie nebuvo prasižengę Sovietijos įstatymams. Sovietijos šviesuomenėje tas nuteisimas sukėlė nemažą triukšmą. Rašytojai ir universiteto profesorai pareiškė savo nepasitenkinimą laiškais ir peticijoms valdžios įstaigoms.

Viena peticija, pasirašyta net 52 intelektualų, teismui prikiša tai, kad jis nebuvo viešas. Girdi, 'teisėtas teismas ne tik neturi bijoti viešumos, bet jos siekti.' Nuteisto rašytojo Gincburgo motina net bando patraukti teisman pačią 'Pravdą' už tai, kad toji parašė, kad jos sūnus buvęs apmokamas užsienio agentas -- iš tikro apie apmokėjimą teisme visai nebuvo kalbos.

Bet visas tas bruzdėjimas, apie kurį platesnė Sovietijos visuomenė nieko nežino, yra tik prabanga, prieinama pačios sostinės Maskvos gyventojams. Mažesnių miestų, o ypač kitų sovietinių respublikų gyventojai, susilaukia daug griežtesnių priemonių, apie kurias pasaulis žino tiek,

VIRŠUJE: Amerikos Lietuvių tarybos valdyba vasario 3 d. pasiskirsčiusi pareigomis. Sėdi iš kairės: ALT garbės pirmininkas L. Šimutis, buvęs pirm. A.J. Rudis, dabartinis ALT pirmininkas E. Bartkus, I vicepirm. dr. P. Grigaitis, Stovi vicepirm. T. Blinstrubas, išd. M. Vaidyla, sekr. J. Jasaitis, vicepirm. J. Evans, I-mas sekr. dr. V. Šimaitis ir finansų sekr. J. Talalas.

V. Noreikos nuotrauka

kiek apie vilkų sudraskytus zuikius miške. Bet ir iš ten kartais ateina žinių.

Šiuo metu jau sėdįs darbo stovykloje Ukrainos televizijos pranešėjas Viačislav Choronovil sugebėjo į užsienį išsiųsti pranešimą, kad Ukrainoje į darbo stovyklas buvo pasodinta net 15 vadovaujančių intelektualų. Jie visi buvo nuteisti slapta.

Tai komentodamas net super-liberalus New York Times savo viename iš vedamųjų rašė, kad Maskvos byla buvo tik dalis sovietų slaptosios policijos veiklos.

Ukrainiečių persekiojimas parodė, kad šių dienų K.G.B. (Valstybės Saugumo komitetas) neužmiršo senų Stalino NKVD pokštų. Ukrainos heretikai turėjo patirti, kad koncentracijos -- darbo stovyklos dar nepriklauso istorijai, bet nūdieniam sovietų gyvenimui.

Tačiau vienas labai svarbus elementas skiriasi Maskvos persekiojimą nuo persekiojimo Ukrainoje. Ukrainiečių intelektualai esą persekiojami dėl savo nacionalizmo. Ukrainiečiams nesunku įžiūrėti, kad jų kultūrai ir kalbai, palyginti su rusų, yra skiriama tik posūnio vieta. Maskva -- atrodo New Yorko laikraščiu -- bijo, kad savos kultūros puoselėjimas ukrainiečius gali privesti prie minties, jog Ukraina, būdama laisva, savo gamtos turtų dėka, galėtų greitai pasiekti tokių ly-

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ MUZIEJUJE YRA RETAS ŽEMĖLAPIS

Jau anksčiau Australijos Lietuvių Muziejus - Archyvas, kurį suorganizavo J. Vanagas ir kuris įrengtas Adelaidėje Lietuvių Na-

gi, kaip Prancūzija ar Vakarų Vokietija.

Esą ironiška, kad pati Maskva siekia išnaudoti visur atgimstantį nacionalizmą savo naudai, kaip kurstydamą arabus prieš Izraelį, Portugalijos kolonijų gyventojus prieš portugalus ir t.t. Todėl sovietai faktinai neturėtų stebėtis, jei Sovietų Sąjungos gyventojai ne rusai norėtų tą anti-kolonialinę propagandą pritaikyti savo pačių situacijai, problemoms ir aspiracijoms...

Visa tai tik sustiprina išvadas, kurias mes iš Maskvos bylos jau padarėme šioje vietoje: atsargiai su vadinamu 'bendradarbiavimu'. Juo mes galime daugiau pakentėti negu bent kam padėti. Jei be jokių ceremonijų tvarkomasi su ukrainiečiais, negeriau elgiamasi ir su mūsų tautiečiais.

muose, buvo visa eilė Lietuvos žemėlapių, vaizduojančių Lietuvą įvairiais laikotarpiais. Tačiau paskutiniu laiku šis skyrius ypatingai padidėjo visu kompleksu labai retų žemėlapių, kurių laisvame pasaulyje yra tikrai mažai.

Šį archyvo praturtinimą padarė melbourniškis lietuvis Kazys Šimkus (buvęs Lietuvos aviacijos majoras). Praėjusių atostogų metu viešėdamas Adelaidėje, K. Šimkus įteikė Archyvo vedėjui 40 atskirų lapų, kurie sudaro Lietuvos žemėlapių (1:100.000). Tai Lietuvos Krašto Apsaugos Ministerijos Topografijos skyriaus leidinys. Šis žemėlapis buvo naudojamas tik tarnybiniams reikams ir viešai jo niekas negalėjo įsigyti. Kaip tik dėl to ir jo kiekis laisvam pasaulyje labai ribotas.

Žemėlapis spalvotas. Kai kurie jo lapai gaminti fotogrametriniu būdu, t. y., panaudojant nuotraukas, darytas iš lėktuvo.

Lapo rodyklėje trūksta Tauragės lapo (koordinuotės N. 1402). Jeigu kas nors tą lapą turėtų, Adelaidės Lietuvių Muziejaus-Archyvo vedėjas p. J. Vanagas maloniai prašo padaryti jo foto kopiją 1:1 masteliu ir

jam atsiųsti.

Vartant šiuos retus žemėlapius, kiekvienas gali lengvai ekskursuoti po savo gimtavičius, nes žemėlapyje pavaizduotos visos matomos detalės, įskaitant atskirus vienkiemius ir jų sodybas, keliukus ir takelius. Į jį žiūrėdamas, atrodo, girdi net lietuviško beržyno šlamėjimą, matai, kaip drebulės lapas keičia savo spalvas.

Australijos Lietuvių Muziejaus-Archyvo lankytojas, be to šiandien čia gali rasti ir kitus dėmesio vertus žemėlapius, būtent Lietuvos okupacijos operacijoms panaudotą Sovietų Sąjungoj gamintą žemėlapi, kuriame tebėra raudonu pašėliu nūžymėta raudonosios armijos dalinių dislokacija. Čia pat jam būtų parodytas ir vokiškas karinis Lietuvos-Vokietijos pasienio žemėlapis, kurį naudojo vokiečiai, pradedant karą prieš Sovietų Sąjungą. O jeigu kam įdomi praeities -- prašome dirstelėti ir į Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos žemėlapi, iš kurio dvelkia Lietuvos praeitis. Tai irgi K. Šimkaus dovanos.

Reikia labai džiaugtis, kad visi Australijos lietuviai tikrai nuoširdžiai remia Australijos Lietuvių Muziejų-Archyvą, atiduodami jam retus ir vertingus eksponatus. Kiti eina net kryžiaus kelius, kad ką (Nukelta į 2 psl.)

Danutė Bakanaitė sega jubiliejinį ženklėlį JAV kongreso atstovui Richardui S. Schweitheriui, kuris kalbėjo Vasario 16 minėjime Filadelfijoje vasario 11 d.

V. Gruzdžio nuotrauka

Australijos lietuvių muziejuje prie žemėlapių stovi iš kairės: K. Šimkus, muziejaus vedėjas J. Vanagas, I. Taunys, J. Pyragius ir P. Bielskis.

A. Budrio nuotrauka

RINKIME Į SLA VADOVYBĘ PRITYRUSIUS ASMENIS

Patariame rinkti į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomąją Tarybą žinomus, patyrusius, susivienijimo reikalus artimai pažįstančius ir praėjusiose nominacijose daugiausiai balsų gavusius mūsų organizacijos veikėjus. Esame įsitikinę, kad didžiajai mūsų šeimai — Susivienijimui bus naudingiausia jei Povilas P. Dargis bus Prezidentas, Stasys Gegužis — Viceprezidentas, Bertha Pivaronienė — Sekretorė, Euphrosine Mikužiūtė — Iždininkė, Steponas Bredes — Iždo Globėjas, Josephine Milleriūtė — Iždo Globėja, Dr. Steponas Biežis — Daktaras Kvotėjas.

Trumpai peržvelkime mūsų rekomenduojamus asmenis ir jų veiklą.

SLA Prezidentas Povilas Dargis yra gimęs Lietuvoje. Atvyko į Ameriką kaip studentas, prieš 2 Pas. karą. Lietuvoje baigė Šiaulių Valstybinę Gimnaziją, lankė Kaune Universitetą studijuodamas teisę. Būdamas Amerikoje jis ir toliau tęsė savo mokslą Duquesne University, School of Law. Dabar P. P. Dargis eina atsakingas pareigas Pittsburgho Apygardos Teisme. Jis per eilę metų Pittsburgho mieste tvarko ir veda Lietuvių Radijo Programą ir yra Lietuvių Tautinio Kambario Pittsburgho Universitete pirmininku.

1944-tais metais P. P. Dargiui teko pirmininkauti (Komisijai) organizuojant ir surengiant Amerikos Lietuvių Tarybos Visuotinę Seimą-Konferenciją, kuri buvo šaukiama Pittsburghe ir kuri laikoma viena geriausių pavykusių Lietuvių Konferencijų. Jis ir dabar yra Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdyboje. Kaip ALT Direktorių P. P. Dargis lankėsi keletą sykų su kitais ALTo nariais pas Amerikos Prezidentus Harry Truman ir pas John F. Kennedy, prašydamas užtarimo mūsų vargstantiems broliams ir sesėms Lietuvoje, sykiu prašė paremti mūsų visų pasiryžimą atgauti laisvę ir nepriklausomybę mūsų gimtajam kraštui — LIETUVAI.

Povilas P. Dargis SLA nariu yra nuo pat savo atvykimo iš Lietuvos. Jis čia Pittsburghe įkūrė SLA 253 kuopą ir šiuo laiku yra SLA Pildomojoje Taryboje ir garbingai eina SLA Prezidento pareigas.

Viceprezidentas Stasys Gegužis gyvena Mahanoy City, Pa. Yra žymus visuomenininkas. Jis pirmininkavo susirinkimui Vieno milijono parašų, kuriais buvo raginama Amerikos vyriausybę pripažinti Lietuvą kaip laisvą ir nepriklausomą valstybę. Tie parašai buvo įteikti Washingtone JAV prezidentui Harding. Jis taip pat pirmininkavo ir "LAISVĖS VARPO" Seimui Chicagoje, to Varpo, kuris buvo įrengtas Karo Muziejaus bokšte Kaune. Per 40 metų jis buvo Board Member ir Auditor of United Mine Workers of America. Stasys Gegužis yra Sandaros centro pirmininkas, ALTo direktorius, buvęs SLA prezidentu, na, o dabar eina pareigas Pildomoj Taryboje, kaip Susivienijimo viceprezidentas.

Sekretorė Bertha Pivaronienė yra gimusi ir augusi Amerikoje. Ji turi virš 30-ties metų biznio ir visuomeninės veiklos patyrimą. Yra baigusi high school ir lankiusi Business College. Ji yra daug darbo įdėjusi ir suorganizavusi Lietuvių Moterų Vienetus prie Lietuvių Piliėčių Klubu, Lietuvių Country Club ir Raudonojo Kryžiaus. Laikė praeito karo, B. Pivaronienė įsteigė ir vadovavo Lietuvių US Bonds skyriui, kuris pardavė už keletą milijonų dolerių US Bonds. Ji įkūrė ir pirmininkavo dviejose SLA Moterų kuopose. Mrs. B. Pivaronas ir jos visa šeima atsidadavusi dirba lietuviškuose darbuose, ypač organizuojant ir kuriant Lietuvių Kambarį Pittsburgho Universitete. Ji yra Amerikos Lietuvių Tarybos Direktoriate ir šiuo laiku eina pareigas Pildomoj Taryboje, kaip SLA centro sekretorė.

Iždininkė Euphrosine Mikužiūtė yra Amerikoje gimusi lietuvaitė. Baigusi University of Chicago, Gamtos Mokslų Skyrių, gaudama mokytojos diplomą. Ji taip pat yra baigusi ir Investment kursų. E. Mikužiūtė yra vedėja-manager Trademark Department, Corn Products Company, New York, N. Y. Ji pirmininkavo Amerikos Lietuvių Tarybos skyriui Chicagoje, o dabar yra ALTo direktorė.

Iždo Globėjas Josephine Milleriūtė yra Amerikoje gimusi. Baigusi high school ir business school. Ji yra kvalifikuota pianistė, baigusi Eggert Music Conservatory. Josephine Miller yra vedėja American Travel Service įstaigos Chicagoje. Ji priklauso prie daug lietuvių organizacijų. Ji yra 336 (SLA) kuopos iždininkė ir sekretorė Chicagoje. Šiuo laiku J. Milleriūtė yra SLA Pildomoj Taryboje ir eina Centro Iždo Globėjos pareigas.

Daktaras kvotėjas dr. Steponas Biežis yra SLA 322 kuopos pirmininkas, Chicagoje. Per eilę metų jis buvo Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugijos centro pirmininku. Jis taip pat pirmininkavo ANTRAJAI DAINŲ SVENTEI, kuri įvyko Chicagoje ir kuri sutraukė virš 10 tūkstančių lietuvių iš visos Amerikos ir Kanados. Jis atsidadavusi

rė. Per eilę metų ji buvo SLA Iždo Globėja, o dabar eina pareigas Pildomojoje Taryboje, kaip SLA iždininkė.

Iždo globėjas adv. S. Bredes, gimęs ir augęs Amerikoje. Yra baigęs aukštųjų mokslus ir jau nuo 1926 metų užsiima advokato praktika. Jis yra pirmininku 38-tos kuopos Brooklyn, N. Y., SLA 5-to Apskrities ir šiuo laiku, SLA Pildomojoje Taryboje, eina Iždo Globėjo ir Legalio Patarėjo pareigas. Advokatas S. Bredes per daugelį metų yra BALFo Direktoriate. Jo pasiūlymu, Amerikos Lietuvių Taryba išsirūpino pravedimą US Kongrese, Kerstono Plano-Rezoliucijos, tas daug pagelbėjo Lietuvos bylai, iškeliant viešumon okupanto padarytas skriaudas mūsų tautai ir Lietuvos respublikai.

Iždo globėja Josephine Milleriūtė yra Amerikoje gimusi. Baigusi high school ir business school. Ji yra kvalifikuota pianistė, baigusi Eggert Music Conservatory. Josephine Miller yra vedėja American Travel Service įstaigos Chicagoje. Ji priklauso prie daug lietuvių organizacijų. Ji yra 336 (SLA) kuopos iždininkė ir sekretorė Chicagoje. Šiuo laiku J. Milleriūtė yra SLA Pildomoj Taryboje ir eina Centro Iždo Globėjos pareigas.

Daktaras kvotėjas dr. Steponas Biežis yra SLA 322 kuopos pirmininkas, Chicagoje. Per eilę metų jis buvo Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugijos centro pirmininku. Jis taip pat pirmininkavo ANTRAJAI DAINŲ SVENTEI, kuri įvyko Chicagoje ir kuri sutraukė virš 10 tūkstančių lietuvių iš visos Amerikos ir Kanados. Jis atsidadavusi

dirba mūsų jaunimui, ypač daug sielos yra įdėjęs dirbdamas lietuvių skautams paremti. Jis yra parašęs ir išleisęs knygą sveikatos reikalais. Dr. S. Biežis savo gražiais darbais yra garbingai įrašęs savo vardą Amerikos lietuvių istorijoje. Susivienijimas skaito sau už garbę turėdamas dr. S. Biežį Pildomojoje Taryboje kaip Centro Daktarą Kvotėją.

Kaip matome, išvardinti, mūsų organizacijos pareigūnai yra įtakingi visuomenės veikėjai. Būdami SLA vadovybėje jie pavyzdinčiai tvarko apdraudus reikalus, gerai prižiūri ir veda SLA finansus. Tą yra daug kartų patvirtinę valdžios arba Apdraudus Departamento revizoriai, laiks nuo laiko patikrinami Susivienijimo kasą, piniginę atskaitomybę, apdraudų išmokėjimus, visas pajamas bei išlaidas. Jie pripažino, kad atskaitomybė vedama tvarkingai ir visi reikalai atliekami sąžiningai. Tuo būdu SLA finansai auga, stiprėja fondai, didėja SLA turtas, kas, be abejo, stiprina ir daugiau gerina Susivienijimo padėtį.

Todėl mums atrodo, kad organizacijos priekyje ir toliau reikia turėti dabartinius Pildomosios Tarybos narius, kuriuos žinome ir pažįstame iš jų darbų, kurie įrodė, jog yra naudingi organizacijai, ryžtasi ir sugeba Susivienijimą gerai tvarkyti ir jam tinkamai vadovauti. Mūsų siūlomi asmenys, patyrusio ir energingo visuomenininko Povilo P. Dargio vadovaujami, jau yra parodę savo sugebėjimus tinkamai vesti Susivienijimo reikalus. Jie visi Susivienijimo gerovę laiko aukščiau srovinių ir bet kokių politinių reikalų. Tai teisinga mūsų organizacijos kryptis, nes SLA apjungia įvairių politinių įsitikinimų bei pažiūrų lietuvių.

IŠ KITOS PUSĖS...

Per kažkokį sutapimą pas mane užsiliko Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žurnalo "Sportas" praeitų metų numeris (1/17, 1967 m. kovo m.). Džiaugiuos, kad taip atsitiko, nes galiu pademonstruoti kaip greitai ... senstame. Užtenka palyginti ano numerio pirmą puslapį su nauja to paties žurnalo laida Nr. 1(18), 1968 m. sausio m.)

Praėjusiais metais pirmame puslapyje dar matėme 7 jaunas sportininkes -- Toronto Aušros krepšininkes, -- kurios buvo kažką laimėjusios. Šiais metais talentingas redaktorius Kęstutis Čerkeliūnas nerado pirmam puslapiui kęsto geresnio kaip Jono Šoliūno rašinį: "Kortų namelis arba išpažintis redaktoriui". Jį perskaitęs aš tikrai gailėjausi senų laikų, kada išpažintys buvo atliekamos ne viešai, bet daugiau ar mažiau privačiai, klausyklos šešėlyje. Kiek daug nesąmonių liko tik tarp nusiėjusio ir nuodemklausio!

Šiais besikeičiančiais laikais kone visas pasaulis turi būtinai išsidėmėti, kad Joną Šoliūną "... sporto aikštėn, greičiausiai, atvedė alkanas pilvas ir neturėjimas kaip kitaip naudingiau laiką praleisti". Po to seka mažiau originalūs graudūs verksmai, kurių kulminacinis punktas yra toks:

"Mes esame dvigubi pabėgėliai ar tremtiniai: netekome ne tik savo krašto, bet ir savo bendruomenės... Emigracijoje praradome pasitikėjimą sporto veikėju. Jis tapo nemokša, girtuokliu ir net pajuokos objektu."

Aš nežinau, kokią atgailą už tai Šoliūnui pasiskyrė redaktorius Čerkeliūnas. Aš sakyčiau, eik broliuk, pabėgiok, palošk ping-pongą -- ar ką nors panašiai. Juk sportas ir yra toks užsiėmimas, kuris neatneša tiesioginės materialės naudos, vadinamas profesionalinis, pragyvenimą užtikrinąs, sportas juk nėra tikras. Pagaliau iš tikro sportininko laukiama, kad jis ir pralaimėjęs tuoj pat nepraskystų.

Bet taip buvo seniau, dabar madoje nepaprastai savęs gailėjimasis. Jis išviešpatavo ne tik literatūroje, bet deja, ir mūsų sporto gyvenime. Nereikėjo nė pilnų metų, kad Sporto žurnalas netektų jokios prasmės. Juk iš tokio spaudos organo laukiama žinių iš sportinio gyvenimo, tiesa, jų yra ir šio numerio viduje, bet viršelyje jau pasirodė mirtinos ligos ženklai. Tai senatvė. (vm)

Pirmųjų ateivių karta įkūrė SUSIVIENIJIMĄ, vėlesnės kartos jį dar daugiau išplėtė ir išaugino į stiprią savitarpinės pagalbos ir apdraudus organizaciją. Tokiu keliu eina ir dabartinė SLA vadovybė, kuri ne tik rūpinasi mūsų organizacijos ir jos narių gerove, bet kartu siekia išlaikyti SLA eilėse darnų gyvenimą, visus telkdama į vieną patriotinį darbą mūsų tautos teisėms ir laisvei atgauti.

Todėl mes, žemiau pasirašiusieji, be jokios abejonės, į SLA Pildomąją Tarybą kviečiame rinkti dabartinės SLA vadovybės narius, kurių pavardės nurodytos šio laiško pradžioje.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Veikėjų Komitetas:

Dr. Algirdas Budreckis, V. Kamarauskas, M. Vaidyla, Stasys Michelsonas, Petras Žilinskas, Kazys S. Karpis, Antanas Sukauskas, Vincė Leskaitienė-Januškaitė, Izabelė Šimokienė, Vladas Braziulis, Nellie T. Bayoras, Juozas Lekys, Jadvyga Tumavičienė, Liucija Sperauskienė, Kazys J. Mačiukas, J. Krasinskas, Bro-

HELP WANTED MALE

PLASTIC ENGINEER

And MOLD MAKERS in Florida For a family molding and small automatic presses. Must be able to estimate and design for 10 man shop harmoniously. Excellent salary, benefits and working conditions. ACT NOW.

R. B. & W. Industrial Plastic Prod. 14025 N. W. 58th Ct. Miami Lakes, Florida 33012 Or call collect 305 - 822-3223 (21-23)

WANTED AT ONCE

EXPERIENCED SKILLED HELP MACHINE MAINTENANCE, DIE REPAIR, LATHE HAND, BENDER REPAIR.

Must have experience working on Moulding & Stamping Dies. ROMEO METAL PRODUCTS 80180 Scotch Settlement Rd. Romeo, Mich. (19-28)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Viena dėžė... 24 bonkos Stroh's. Tai pasitenkinimui tinkas būdas gėrėtis Stroh's alumi, kurio skonis skiriasi nuo bet kurio amerikoniško alaus. Stroh's yra kitoks dėl to, kad ir darytas kitaip, nei bet kuris kitas amerikoniškas alus. Jis daromas liepsna. Išbandykite Stroh's. Įsigykite dėžę. Tai geriausias alaus pirkinys.

Stroh's
LIEPSNA DARYTO SKONIS

AUSTRALIJOJ...

(Atkelta iš 1 psl.)

nors retesnio muziejui parūpintų. Taip buvo su 1939 metų Kauno telefono abonentų knyga. Jos ieškant buvo išversta beveik visa pavergtą Lietuvą. O kai ten pagaliau buvo surasta, reikėjo daug vargo ją į Australiją išsiųsti. Šiandien ją galite laisvai vartyti muziejų.

Pats Muziejus-Archyvas jau tarnauja ne vien lietuviams. Jis įtrauktas į Australijos propagandinius leidinius, kaip vieta, kurią turistai galėtų aplankyti viešdami Adelaidėje.

Vl. Radzevičius

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

LAIMĖJIMAI, KURIŲ NEREIKTŲ PAMIRŠTI

Vasario 16 šventės proga į laikraščių redakcijas plaukia senatorių ir kongresmanų pareiškimai, palaiką lietuvių tautos teises į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą. Juose užtikrinama Amerikos valdžios nusistatymas palaikyti viltį lietuviuose, pagerbti jų tautinę dvasią, nevengiant pasibartų ir priminimų apie tragišką tos tautos likimą.

Amerikos nusistatymas komunizmo pavergtų tautų atžvilgiu šiuo metu paremtas tik viltimis ir paguoda, nesiangaužojant konkretnesniems užsimojimams.

Žinant šio meto užsienio politikos bruožus, daugiau ko iš tų pareiškimų būtų sunku ir tikėtis. Politikų pareiškimai, bet gi, kartu gali tarnauti barometru akliau sekantiems šio krašto politinį gyvenimą. Tie pareiškimai išyla, darosi jausmingesni ir skaitlingesni rinkiminiais metais. Ir minėjimų metu rengėjams nebesudaro sunkumų pasirinkti svečių iš politikų tarpo.

Būdingu reiškiniu pasitarnauja kad ir New Yorkas. Tik įsakmės ALT pirmininko inž. Eug. Bartkaus intervencijos dėka buvo išgauta New Yorko miesto burmistro rezoliucija Vasario 16 proga. Prieš tai burmistras buvo atsisakęs net lietuvių delegaciją priimti. Intervencijos dėka buvo gauta ne tik proklamacija, bet dar ir atsiprašymas...

Kai kuriuose lietuvių minėjimuose valdžios atstovai net viešai nevengė išreikšti savo džiaugsmo gausiu publikos skaičium, kuriame jie dažniausia ižiūri balsuotojus artėjančių rinkimų metu. Tokie "barometriniai" pasireiškimai, be abejo, dar aiškiau jaučiami laikraščių redakcijose.

Demokratinėje santvarkoje tai normalus reiškinys. Tik negalima į tai pažiūrėti vien iš neigiamos pusės. Tie reiškiniai turi tą gerąją pusę, kad dar kartą paskatina mus visus labiau susidomėti rinkimų principais, tąja piliečiams suteiktąja teise, kuri yra panaikinta komunistų valdomuose kraštuose. Tą teisę turėdami gyvenant laisvuose kraštuose ir tąja teise nepasinaudodami, skriaudžiam tik patys save.

Vieni, aišku, nedaug ką galime nulemti. Bet didesni susidomėjimą rodant, politiniame gyvenime gyviau reiškiniai, pavergtųjų tautų atstovai bendromis jėgomis gali žymia dalimi prisidėti prie išrinkimo į aukštąsias pozicijas tokių žmonių, kurių mūsų bylai palankumas neabejotinas ir kurių skaitymąs su rinkėjais nepasibaigia rinkiminį urnų uždarymo momentu. Tą faktą primename ne tik mes, bet mums dažnai jį primena ir visa eilė politikų.

Mūsų pareiga, ypatingai šiais metais, ne tik džiaugtis senatorių ir kongresmanų šiltais linkėjimais ir skatinančiais žodžiais, bet sekti jų darbų tendencijas ir jų rezultatus. Mūsų pareiga, jei tik esame šio krašto piliečiai, visomis jėgomis burtis ir siekti, kad palankūs žodžiai virstų ir palankesniais darbais.

• Ohio gubernatorius J. Rhodes Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukakties proga paskelbė Ohio valstijoje Lietuvos metus. Kitur skelbiama Lietuvos savaitė, ar Lietuvos diena.

• Latvių laikraštis Laiks vasario 14 laidoje pirmojo

puslapio pagrindinį straipsnį paskyrė Lietuvos 50 m. sukakties atžymėti. Įsidėjęs V. Sidzikauskas ir K. Valiūno nuotraukas, patiektas platus informacinis straipsnis apie lietuvių praeitį, jų laimėjimus ir dabarties siekius. Ta proga jungiama ir informacija iš New Yorko

MUMS RAŠO

DAR APIE KOMUNIZMO TEISMĄ...

Perskaičius Dirvos sausio 22-os dienos (Nr. 9-to) vedamąjį "Busteišiamas komunizmas", pagaliau, manau, supratau pilną prasmę lietuviškos patarlės: -- "atėjo ožka prie vežimo". Reikia skaityti teigiamu dalyku, kad Dirvos redakcija rado reikalo ir galėjo atkreipti skaitytojų dėmesį į šį vieną iš daugelių Amerikos antikomunistų žygių pavergtų tautų laisvės naudai ir komunizmo demaskavimui.

Bet, kaip ir Dirvos redakcijai "užkliūva nelemtas bet", paskaičius vedamąjį paskutiniąją pasitraipą, Dirvos teigimas kad "kaltinamųjų komunistų partijų sąrašas pasigendame Lietuvos, Latvijos ir Estijos..." atrodė politiškai neišgalvotas, turint mintyje tai, kad Baltijos valstybės yra Sovietų okupuotos ir tik ADA "ekspertai" galėtų daleisti, kad Baltijos Valstybės ar net jų kompartijos yra bent kiek savarakiškos.

Dirvos patarimas rengėjams kad "tokiais atvejais tikėtų iš anksto pasinformuoti", atrodo, galėtų būti pritaikytas pačiai Dirvos redakcijai. Tada būtų paaiškėję, kad tarp kitų kaltinimų komunizmui, yra ir Balti-

ALT veiklos, suteikta pirm. A. Ošlapi.

Straipsnio mintys nenukrypstą į žygius "nuo jūrų iki jūrų", o tiksliai savo skaitytojus informuoja apie lietuvių pastangas ir darbus laisvei ir nepriklausomybei atstatyti.

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJOS VADOVŲ PAKELIMAI

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50-čio sukakties, VASARIO 16-sios dienos proga, LJS Inkaro Tarybos nutarimu, už šventimą lietuviško jūriniai skautaujančio jaunimo gerovei ir pareigingumą Lietuvos Jūrų Skautijos labai, žemiau išvardinti LJS vadovai, LJS Vyriausiam Skautininkui pristacius, yra pakeliami į aukštesnius vadovų vyresniškumo laipsnius:

Į jūrų paskautininkus: Kazys OZELIS, Bronius KOVAS, Stepas LUKAUSKAS.

Į jūrų skautininkus Povilas JANČIAUSKAS.

Šia proga sveikinami pakeltieji ir linkima Jiems GERO VĖJO tolimesnio jūrinio skautavimo ir jauniesiems vadovavimo kelyje.

LJS Inkaro Taryba

jos kraštų okupavimas ir teriojimas.

Šiuo atveju ypač reikšmingas yra Dirvos daleidimas, kad galėtų būti "kokių kontaktų stoka", nors ir teigiama kad "kontaktai yra turėti ir iš lietuviškųjų organizacijų pusės." Svarbus klausimas, kokie kontaktai yra turimi, kokios tos organizacijos, kurios turi tuos kontaktus ir kodėl tai laikoma paslapyte? Ar, pav., pasaulio lietuvių studentų organizacija pateikė teismui medžiagą? Ar Neo-Lithuania ar Lietuvių Studentų Sąjunga pasisiūlė teismo koordinatoriams surengti bylą? Ar Ateitininkų Federacija ar Studentų Skautų Sąjunga žinias platina apie teismą, ar organizuoja lietuviško jaunimo dalyvavimą šiame teisme?

Bet dar svarbesnis klausimas, kodėl yra "kokių kontaktų stoka"? Kiek mūsų lietuviška spauda informacijos yra davusi ligi šiol apie amerikiečių antikomunistines organizacijas, ypač jaunimo tarpe? Kiek mūsų spauda bei organizacijos yra raginę mūsų lietuvišką visuomenę ištoti ar bent bendradarbiauti ar patelkti amerikiečių antikomunistinėms organizacijoms? Išskyrus retais atvejais, beveik visiškai ne.

Ypač sąryšį su šiuo teismu ir Dirvos nusiskundimu "kontaktų stoka", atrodo ironišku įvykiu lietuviškoje spaudoje 1961 metais. Jau tada vienas Dirvos bendradarbis buvo parašęs straipsnį, norėdamas per mūsų spaudą painformuoti lietuvišką išsiviją apie amerikiečių antikomunistines organizacijas, su kuriomis verta mums dirbti ar kurioms verta mums padėti. Dirva net gražino tą straipsnį su laišku, kuriame redaktorius teigė, kad "kovoje prieš komunizmą mums reikia eiti savitu keliu", ir kad, be to, "dalis jų (organizacijų) neturi tokio orumo, kokio reikėtų".

Kaip buvusi Barnard kolegijos, Columbijos Universitete, YAF (Young Americans for Freedom -- vieni iš teismo rengėjų) pirmininkė, galiu patvirtinti, kad nors gerokai metų tokios organizacijos, kaip YAF, klausia kur pabėgėliai, kur lietuviai antikomunistai šioje kovoje, lietuviai tikrai beveik iki vieno "savitu keliu" ėjo: Jie nebandė išeiti į Ame-

rikos visuomenę paskleisti savo per skausmą ir žiaurų patyrimą įgytas žinias, nesidomėjo tomis amerikiečių organizacijomis, kurios savo esmė yra mūsų sąjungininkai. O jeigu, nežiūrint mūsų spaudos tyklėjimo, nekurie sužinojo apie tokias organizacijas iš liberalų amerikiečių ar jų spaudos, tai nenuostabu, kad susidarė išpūdi, jog tokios organizacijos "orumo" neturi ir nenuostabu, kad išsigando, jog komunistai jas "fašistinėmis" vadiną (užmiršdami, kad jie patys vien bėgdami nuo komunizmo užsitraukė tą pavadinimą).

Dėka aktyvių kontaktų džiaugiuos galinti skaitytojus plačiau painformuoti apie šį teismą: Teismo pavadinimas yra World Court of Public Opinion. Teisiamas pasaulinis komunizmas už jo 50 metų nusikaltimus prieš žmoniją. Teismo koordinatoriai, kaip jau Dirvoje rašyta, yra YAF ir Twin Circle-National Catholic Press (naujas žurnalas). Teismas vyks vasario 19-21 dienomis, Hall of Nations, Georgetown University, Washington, D.C. -- sesijos numatytos 10:00 - 12:00 ryto ir 2:00 - 5:00 p.p. kasdien. Antikomunistinė amerikiečių spaudoje plačiai paskelbtame septynių punktų kaltinimo akte Lietuva kaip komunizmo aukminima dviejuose punktuose ir Baltijos kraštai dar viename. Šis kaltinimo aktas buvo įteiktas kaltinamiesiems kolektyviai Sovietų Ambasadoje lapkr. 7 d., 1967 m. Teisme dalyvaus daug žymiausių Europos, Azijos, Pietų Amerikos ir JAV teisininkų. Informacijai kreiptis: Lee Edwards, Press Co-ordinator, World Court of

Public Opinion, Washington, D.C. tel. (202) 783-4098.

Reikia tikėtis, kad bent Washington, ar netoliese esantieji lietuviai suras galimybę teisme dalyvauti.

Dėl organizuotų kontaktų stokos mes jau neįsinaudojome Citizens for Freedom atsisaukimo, skelbiant lapkr. 7 (Sovietų Revoliucijos sukaktį) Gedulo Dieną už Komunizmo Aukas. Aišku, kad dėl tų pačių priežasčių neišnaudosime ir šio teismo teikiamų galimybių ir taip pat negalėsime teismo organizatoriams duoti jiems taip labai reikalingos talpos. Tai tik du pavyzdžiai iš daugybės. Reikia laukti, kad šiais laisvės kovos metais mes pasimokysime ir pagrindinai pakeisime pažiūrą dėl mūsų santykių su amerikiečių antikomunistinėmis organizacijomis ir jų spauda. Dabar gi lieka tik stebėtis, kad nežiūrint mūsų oraus ėjimo savitu keliu... teismo rengėjai iš viso sužinojo, kad Lietuva komunizmo pavergta ir nori būti laisva.

Lyvia Garsienė

REDAKCIJOS PASTABA:

Dirva buvo pirmoji, paskelbusi net vedamąjį apie artėjančią teismą komunizmui. Teismo rengėjų gautoje medžiagoje nebuvo Lietuvos vardo. Tiek Dirva, tiek ir Darbininkas pasigedo mūsų veiksmų ryšio su teismo rengėjais. Atrodo, jog laiško autorė nekreipė į tai dėmesio. Dėmesys jos, atrodo, ir nukreiptas į tas organizacijas, kurios bendrą darbą vertina tik tada, kada į jį einamųjų organizacijų -- savitu keliu.

VELYKINĖS NUOLAI DOS

10% NUOLAI DOS

visiems

AUTOMOBILIAMS

UŽSAKYTIEMS DOVANOTI

GIMINĖMS GYVENANTIEMS

U. S. S. R.

NUOLAIDA VEIKIA IKI

1968 BALANDŽIO 28 DIENOS

PRAŠOME UŽSAKYTI TUO JAU PER

BET KURIĄ IŠ MŪSŲ AFFILIATES

IR JŲ SKYRIUS

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 — WA 5-3455COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.45 West 45 Street, New York, N. Y. 10036
Tel.: 212 — CI 5-7905PACKAGE EXPRESS & TRAVEL
AGENCY, INC.1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel.: 212 — 581-6590, 581-7729

ARBA TIESIOG I:

PODAROGIFTS Inc.

220 PARK AVENUE SOUTH,
NEW YORK, N. Y. 10003
Tel.: 212 — 228-9547

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

IŠ ROCHESTERIO PADANGĖS

Nežinia kokia intencija neseniai parašytas straipsnis "Pavojaingi simptomai Rochesterio lietuvių veikloje" ("Dirva", 1968. I. 22, J. A.) sudarė įspūdį, kad Rochesterio lietuviai jau baigia užmigti. Atrodo, kad tendencingai buvo iškreiptas Rochesterio lietuvių veidas. Gerai, kad kas nors sielojasi ir rūpinasi lietuvių išlikimu ir kad drįsta kelti spaudoje negeroves. Tačiau negerai, kai tų negerovių pradeda ieškoti per padidinamą stiklą. Taip, tu negerovių yra visur. Ir kur jų nėra? Nėra namų be dūmų. Mažesnei kolonijoje jos ir matosi ryškiau. O vistiek Rochesterio lietuviai bent iki šiol pajėgę konkuruoti, pavyzdžiui aukų rinkime per Vasario 16-tą, su didelėmis lietuvių kolonijomis, kaip New Yorku, Clevelandu. Negaliu sutikti su straipsnio autoriumi, kad esame susiskaldę, nesugyvenę su senosios kartos lietuviais. Rochesteriškai to nemato ir nejaucia. Ir ne kartą teko išgirsti iš kitur atvykusių ir pažinusių mus, kad esame kaip tik vieningi, solidarūs.

Rochesteryje gyvena vos pora šimtų lietuvių šeimų. Tai tik lietuviškas kaimas. O kiek čia visokių lietuviškų darbų padaryta! Iki šiol nebuvo jokio didesnio kultūrinio ar politinio užsimojimo JAV-se, prie kurio Rochesterio lietuviai nebūtų prisidėję ir jo neparėmę. Tebevyksta gyvas kultūrinis gyvenimas. Turime visą eilę visuomenininkų, kultūrininkų. Daugelis nesiriboją savo veikla vien tik vietoje, ir jų vardai žinomi visoje Amerikoje. Gražiai veikia lietuviškoji mokykla su pusšimčiu mokinių, energingai vedama Br. Krokio ir padedama tėvų komiteto su pirmininku inž. J. Laukaičiu. Turime nemažą idealistų ir pasišventėlių. Jautrus mūsų reikalams kun. Pr. Valukevičius, Amerikoje gimęs, visų didesnių darbų ir žygių rėmėjas ir talkininkas. Šiais laikais sunku mažai parapirajai išlaiky-

ti savo mokyklą, kai didelės, pav. vokiečių, italų parapijos uždarinėja vieną po kito skyrius. Dupk Dieve, kad visos lietuviškos kolonijos būtų tokios susipratusios ir jautrios lietuviškiems reikalams.

Turime gražaus jaunimo su stipriu potencialu, gražiai įsijungusio į lietuvišką veiklą. Gražiu pavyzdžiu tenka laikyti dr. J. Dėdiną, energingą LV-nės pirminką, kurio iniciatyva neseniai sudaryta prie LB-nės valdybos kultūrinė sekcija išjudino ir sudomino visą vietos akademinį jaunimą rūpintis mūsų kultūriniais reikalais. Ne vienas iš jų jau yra įsijungęs ir į politinį veikimą. Tad ar ne geriau būtų, kad ateityje būtų kėliamos spaudoje pozityvesnės mintys ir realūs pasiūlymai, kaip pagyvinti lietuvišką gyvenimą.

POETAS JONAS AISTIS ROCHESTERYJE

Poetas Jonas Aistis

Retas įvykis mūsų kultūriname gyvenime — tai vieno rašytojo vakaras. Berods, pirmasis toks atsitikimas Rochesteryje. Tai poeto J. Aisčio vakaras, kuris įvyko š. mėn. 3 d. šv. Jurgio parapijos patalpose. Poetas J. Aistis, svečias iš Washingtono, buvo pakviestas minėtos kultūrinės sekcijos, kurios iniciatyva neseniai buvo surengtas pianistės N. Dėdinienės reči-

talio.

Pradžioje rašyt. J. Jankus pasveikino svečią ir pakvietė I. Žmuidzinienę, kuri meistriškai padėklama vėto ištrauką iš Aisčio neseniai išleisto poezijos rinkinio "Karalaite, prižiūrė prie girnų", vaizduojančią alegorinę prasmę Lietuvą nelaisvėje.

Prof. dr. A. Klimas su pažindino klausytojus, kurių prisirinko arti šimto ir kurių daugumą sudarė jaunieji akademikai, su Aisčio poezija. "Kiekvienas esame paliesti mūsų poetų jėgos, valios ir jausmo", — kalbėjo dr. Klimas. "Visa mūsų tautos dvasia yra nusakyta jo (Aisčio) — nuo piemenėlio iki partizanų", — tęsė jis. "Aistis yra vienas iš pačių geriausių lietuvių poetų, davęs mūsų literatūrai gražiausių ir lyriškiausių kūrinių, rašęs taip pat dramų bei straipsnių, filosofinių, kultūrinių ir visuomeninių klausimais", — kalbėjo dr. Klimas ir savo žodį baigė, padėklamuodamas vieną iš jo eilėraščių "Mater dolorosa", skirtą tėvynės ilgesiui, skausmui ir meilei apdainuoti.

Poetas J. Aistis savo kūrybą pradėjo skaityti vienu iš pačių gražiausių ir nuotaukingiausių eilėraščių — tai "Peisažu":

"Laukas, kelias, kryžius,
Šilo juosta mėlyna,
Debesėlių tankus išas
Ir gaudi, gaudi daina..."

Lyg menininkas keliais šikais puikiai nupiešė tėviškęs panoramą. Šiame ir keleta kitų jo eilėraščių buvo jaučiama K. Binkio eilėraščių nuotaika bei mūsų liaudies dainų eilėdaros įtaka. Ypač jautriai poetas paskaitė "Vai, nedvelk, nedvelk, vėjeli...", "Naktį", "Aš tik Tau", "Skausmą", "Abejonę", kurioje jis skundžiasi savo, kaip poeto dalia.

Iš kitų eilėraščių pažymėtini savo lengva forma, bet gailiu turiniu, dažnai nusakyti simboliniais vaizdais, tai — "Dienos", "Krishtaliniam karste", "Apie rudens ir šunį" ir kiti.

Poetas paskaitė taip pat porą sonetų: "Darželis" ir

Fidelio muzika pergili žodžiams

Chicagos Lietuvių Opera pirmą kartą stato veikalą, kuris nėra vienas iš tų populiariųjų, kasmetais randamų įvairių operos teatrų repertuaruose. Ar tai blogas ženklas? Greičiau geras. Operos choras jaučiasi subrendęs ir pajėgus didesniai išbandymui. Operos vadovai, manau, galvoja, kad ir publika, net jeigu per vienuolika metų ji vien suvokusius pastatymus tegirdė, yra pakankamai priuošta gilesniems, sunkiau suvirškinamiems dalykams.

"Fidelio" yra vienintelė didžiojo vokiečių kompozitoriaus Liudviko van Beethoveno opera parašyta devynioliktojo amžiaus pradžioje. Tuo metu, jausdamasis pralenkęs tada muzikoje

"Platanai". Ir vieną ilgesnių savo kūrinių — tai poemą "Giminės daina".

Savo kūrybą, kurioje tiek daug lietuviškos romantikos, lyrikos ir simbolikos, poetas be galo jautriai ir subtiliai sugebėjo perduoti publikai. Tai buvo reta proga susipažinti su poetu mūsų akademiniame jaunime, pajusti lietuviškos poezijos grožį, meilę ir tėvynės ilgesį. Poetas paliko gilų ir neužmirštamą įspūdį. Jam buvo sukelto ovacijos ir pagerbtas jis visų atsistojimu. Ta proga daugelis įsigijo jo paskutinį poezijos leidinį ir gavo autografus.

Sekančią dieną prof. Vlada Sabalienė turėjo prasmingą pokalbį su svečiu poetu per lietuvių radijo pusvalandį, kur profesorė pastebėjo, kokią didelę įtaką poetas yra padaręs mūsų jaunimui. Kaip pavyzdį ji nurodė vieną jo poezijos rinkinį, kurį kaip brangiausią ir vienintelį turta buvo atsivežęs iš Lietuvos vienas mūsų partizanas.

J. Jurkus

dominavusį Mozartą tiek simfoninės, tiek ir kamerinės muzikos srityse Beethovenas panaudojo išbandyti savo jėgas ir operoje. Libreto ieškojo ilgai ir sunkiai svarstydamas ir atmesdamas daugelio pasaulinio garso rašytojų kūrinius (jų tarpe "Romeo ir Julija", "Makbetą", "Faustą"), eilę istorinių ar legendarinių tematikų (Aleksandras Didysis, Romulas ir Rėmus, Babilono žlugimas etc.).

"Fidelio" pagrindą davė trečiaeilio prancūzų rašytojo M. Bouilly dviveiksmė drama "Leonora, arba vedusiųjų meilė", kurios turinys yra maždaug šitoks:

Gubernatorius Pizzaro neteisingai apkaltina savo politinį priešiną Florestaną ir uždaro jį pilies kalėjime norėdamas numarinti badu. Florestano žmona Leonora, persirengusi berniuku ir pasivadinusį Fidelio išperša tarnu kalėjimo viršininkui Roko, norėdama sumegsti planą savo vyrui išvaduoti. Roko dukterė Marcelina išmyli Fidelio, užmiršdama savo sužadėtinį Džakino.

Kada Pizzaro, nutaręs savo priešui greičiau nusikratyti, įsako Roko iškasti duobę Florestano kameroje, į kurią turės būti įmestas jo lavonas, savo pagalbininku Roko pasirenka Fidelio.

Pizzarui atėjus Florestino nudobti ir jam jį puolant tarpan išimeta Fidelio, išsitraukusi iki tol drabužiuose paslėptą pistoletą. Tuo pačiu momentu pasigirsta trimtai pranešą Ministro atvykimą. Florestanas išgelbėtas. Ministeris jame atpažįsta savo draugą. Niekšai nubaudžiami, teisieji — triumfuoja.... Marcelina, žinoma turi grįžti pas savo sužadėtinį.

"Fidelio" libretui kritikai primetė motyvacijos stoką, literatūrinę nevertingumą, nedramatiškumą ir daugelį kitų ydų. Beethovenas jį mato pasirinko dėl to, kad jam imponavo Leonora, stipraus charakterio, didelio vitališkumo moteris, herojiškai ir aklai besiaukojanti dėl savo vyro. Leonoroje jis išužrėjo idealios vokiečių tipą. Beethovenas negalėjo pakęsti laisvo elgesio ir silpnų moralinių pažiūrų moterų Mozarto operose (kaip Figaro vestuvės ar Donžuanas), ką jis ne kartą yra pasakęs. Leonora buvo priešingybė, kurios Beethovenui reikėjo.

Pirmasis operos pastatymas 1805 metais nebuvo sėkmingas. Kritiku nuomone opera buvo per ilgą, per daug besikartojanti ir komplikauta. Bičiuliai įkalbinėjo Beethoveną daryti operoje pakeitimus, tačiau pradžioje jis nesutiko pakeisti nė vieno žodžio, nė vienos gaidos. Sakoma, kad pagaliau sutikęs tik savo artimam draugei princerei Lichnowsky ant kelių atsiklaupus maldaujant. Kompozitorius net susigraudinęs ir susūkęs: "Aš pakeisiu! Aš viską padarysiu dėl tavęs ir savo motinos!"

Rezultate, kaip patsai muzikas rašė vienam Vienos laikraščiui "Vargu bent vienas muzikinis numeris liko nepakeistas... daugiau negu pusė operos buvo naujai parašyta". Tikrumoje iš 276 vokalio teksto puslapių 134-uose buvo padaryta reikšmingų pakeitimų.

Šiandien jau ir pirmąją "Fidelio" versiją žiūrima kiek kitokiomis akimis. Bostono simfoninio orkestro dirigentas Erich Leinsdorf, radęs ją kažkurio Prahos senų knygų parduosuvėje pernai vidurvarų pastatė koncertine forma. Sužavėtų kritikų ir žurnalistų kamantinėjamas, pertraukus metu besikeisdamas prakaitų permirkusį fraką jis pasakė: "Šioje versijoje Beethovenas, būdamas genijus, iš interpretatorių reikalavo dalykų, kurie jo laikais gal net nebuvo įmanomi padaryti".

Gerokai apkarpyta ir pakeista opera 1814 metais sulaukė didžiulio pasisekimo. Premjeros metu triukšmingais plojimais kompozitorius buvo iššauktas scenon jau po pirmo veiksmo, gi antrojo veiksmo finalas sukėlė Vienoje dar negirdėto publikos entuziazmo. "Fidelio" su pasisekimu buvo statomas visuose Vokietijos operos teatruose, kiek vėliau Londone ir Paryžiuje, o pagaliau ir New Yorke.

Kritikai ir dabar nebuvo visai patenkinti, primesdami operai statiškumą, jos muzikos sunkumą ir nelankstumą vokalinei interpretacijai. Librete irgi rasta trūkumų. (Beje, Pillas "Fidelio" libretas yra išleistas atskiru leidiniu. Jį, puikiam Birusės Pūkelevičiūtės vertime galima gauti atsuntus vieną dolerį Lithuanian Opera of Chicago, 6441 S. Kedvale Ave., Chicago, Ill. 60629). Kritiku teigimuose gal ir yra bent dalis tiesos, nes Beethovenas esmėje nėra vokalinis kompozitorius. Nemažesnio muzikos autoriteto kaip H. Berlioza žodžiais tariant: Beethovenas muzika yra pergili žodžiams.

"Fidelio" pastatymai kovo 23 ir 24, o taipgi ir 30 d. Chicagos Marijos Aukšt. mokyklos salėje yra mūsų operos kolektyvo žingsnis į antrąjį savo gyvavimo dešimtmetį. Tikiu, kad ir tu skaitytojau būsi to istorinio žingsnio liudininkas.

a. pavejis

• Mes ir Lietuva paskaitų ciklo išėjimas ir okupuotos Lietuvos santykių klausimui analizuoti, antroji paskaita įvyksta vasario 23 d., 8 val. vakaro Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. Kun. dr. F. Jucevičius iš Montrealio, Kanados skaitys paskaitą: "Mūsų santykių su kraštu klausimo analizė". Santarašviesa visus maloniai kviečia šios paskaitos išlausyti.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ ar USSR

NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS

FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MOSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1530 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Street	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	TO 9-3980
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6369
• LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 250 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue	381-8997
• ROCHESTER, N.Y. — 558 Hudson Avenue	232-2942
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street	RE 2-7476

HELP WANTED MALE

**BORING MILL OPERATORS
DIE MAKERS
DIE TRYOUT
PUNCH FINISHERS
DIE BARBERS
SHAPER OPERATORS
CUTTER GRINDERS
MUST HAVE 8 YEARS EXPERIENCE
CONGRESS TOOL & DIE
3300 DENTON
DETROIT, MICH.
313 — 871-9202**

F E M A L E

CLERICAL TYPISTS — Immediate openings for young women with good typing abilities and math aptitude. Some knowledge of the comptometer is necessary. If you have these qualifications call for an interview appointment at Acme Quality Paints, Inc. 313 — 872-4800, Extension 205.
An Equal Opportunity Employer (20-26)

KIPRAS PETRAUSKAS ATGULĖ Į VILNIAUS RASAS

KELETAS VAIZDŲ DIDŽIAJAM TENORUI MIRUS

Sunku rašyti, sunku tinkamą žodį rasti, bet Dirvos redaktorius karštai ragina, tai reikia ryžtis!

Man niekad nebuvo lengva ir paprastą reportažinį straipsniuką parašyti, o dabar ir vėl nekrologas, ir vėl rauda! Ir dar kam ji skiriama -- gipačiam iškiliausiam mūsų laiko dainininkui, anot Vaižganto, gražiabalsei Lietuvos lakštingalai Kiprui Petrauskui, mirusiam Vilniuje 1968 m. sausio 17 d., palaidotam senose to miesto Rasų kapinėse, kur jau ilsisi amžinai "užgesę žiburiai" dr. Jonas Basanavičius, M.K. Čiurlionis, Balys Sruoga, Vincas Mykolaitis - Putinas... Tai gi tema, kuri net ir tvirto žemaičio širdies paviršium negali ramiai nuslysti...

XIX ir XX amžiaus sąvartoj, gal paties Visagallo lėmimu, lietuvių tauta buvo apdovanota didžios kūrybinės galios asmenybėmis. Mairo- nis, Vaižgantas, Jurgis Baltrušaitis, O. Liubi- čius-Milašius, Vincas Krėvė, M.K. Čiurlionis, P. Rimša, J. Naujalis,

STASYS SANTVARAS

St. Šimkus, Kipras Pet- rauskas, Juozas Vaič- kus, Kastantas Glins- kis... Paskui juos atėjo dešimtys ir šimtai blan- kiau, o kartais ir didžiai gaivia šviesa skamban- čių vardų. Sunku dabar pasakyti, bet veikiausia, visų jų darbai liudys ne kasmet pasikartojanti lietuvių kūrybinės dvasios suplazdėjimą.

Jei būtų galima meno kūrėjo populiarumą tau- toj dėti ant svarstyklių, tai velionis Kipras Pet- rauskas daug varžovų ne- turėtų. Darbų ir vardų skambumu Lietuvoj, mi- nėtojų amžių sąvartoj, jam prilgo tik Mairo- nis, Vaižgantas, M.K. Čiurlionis ir St. Šimkus. Žinoma, kiekvienas jų buvo savaip populiarius, bet jie buvo tie viršu- kalnių žibintai, kurių dvasios šviesa rado at- spindį milijonų akyse.

Patį Kiprą Petrauską lietuvių tauta ne tik ger- bė, ne tik jį didžiavo- si, bet ir neveidmainin- gai jį mylėjo.

Kitų priežasčių nėra, bent aš nepajėgiu jų išvelgti, tai gal, dėl to populiarumo tautoj, Kip- ras Petrauskas, nors ir

nenustumtas į pašalį, nors ir visos Tarybų Są- jungos kultūros veikėjo garbe apdovanotas, po- kario metais nebuvo per daug garsiai glostomas. Jei žinios nėra iškreip- tos, tai ir Kipro laidot- uvės Vilniuje nepasižy- mėjo išskirtiniu iškil- mingumu. Dainininkas nužengė nuo scenos, dai- nininką galima po trupu- tį užmiršti...

Kipras Petrauskas sa- vo kilme buvo dzūkų, Krėvės apdainuoto Dai- navos krašto sūnus. Jis gimė 1885 m. XI. 23 Keizių-Ceikinių k., Šven- čionių aps. Motina buvu- si dainininkė ir audėja, o tėvas -- vargoninin- kas, be bažnytinio pa- reigų dar mėgęs ir sta- liaus verslą.

Nerimo ir įtampos die- nom, 1940-41 m., Kip- ras Petrauskas viešai prasitarė, kad jo tėvas buvo stalius. Tas jo po- sakis, tur būt, apskrido visą Lietuvą! Ir buvo da- romos išvados, jog tai esąs didžiojo operos dai- nininko reveransas oku- pantui. Iš tikro, tą tiesą iškėlusius buvo lengva apšviesti ir perkalbėti. Kipras Petrauskas, suži- nojęs, kad šitaip yra aiš- kinamas jo pasisaky- mas, jaudinosi, pyko ir kentė. Atrodytų, kad sun- kiom dienom darosi sun- kus kiekvienas žodis!

Tuo tarpu, ką tuomet viešame teatro žmonių susirinkime Kipras Pet- rauskas pasakė, tebuvo tik tiesos pakartojimas, kurią jis jau ir anksčiau ne vienu atveju buvo skel- bęs (tą gali paliudyti nepr. Lietuvos periodi- ka): jo tėvas buvo ne tik vargonininkas, bet ir sta- lius, ypačiai mėgęs dirb- ti dailius baldus.

Prigimtis Kiprą Pet- rauską buvo apdovano- si retai pasitaikančiom dovanom: puikiai išvaiz-

Kipras Petrauskas Otello vaidmenyje.

Zinaidos nuotrauka

da, aukšta, liekna ir pro- porcinga, tiesiog išdai- linta figūra, nuostabiai gražiu ir galingu balsu, genialumu paženklinta operine vaidyba.

Tačiau ir jis, gimęs varganame dzūkų kraš- te, persekiojimai ir priespauda svaigstan- čios caro valdžios va- lioj, didelių ateities vil- čių negalėjo net sapnuo- ti. Kaip tėvas, kaip jo vyr. brolis Mikas, pradžioj ir jis mokėsi groti vargo- nais, rengėsi būti bažny- čios tarnu. Ir jau buvo pradėjęs vargonininko kepsnio ragauti -- dir- bo Gervėčiuose, Laba- nore, Onuškėje ir Dus- menyse. 1905 m. įsijun- gė į sąjūdį prieš rusų valdžią, platino Vilniaus Didžiojo Seimo atsisau- kimus, žandarų pagau- tas, pusę metų už tai sė- dėjo Trakų kalėjime.

Staigų posūkį į Kipro Petrausko gyvenimą at- nešė Vilniaus lietuviai, gal daugiausia jo brolis komp. Mikas Petrus- kas 1906 m. senajame Gedimino mieste buvo statoma Miko opera Bi- rutė. Vienas iš tos ope- ros vaidilų, vaidinęs Bi- rutės brolio vaidmenį, buvo Kipras Petrus- kas. Jauno ir dar žalio jaunolio balsas bei

sceniniai gabumai vil- niečiams padarė stiprų išpūdį, netrukus buvo su- telkta lėšų ir Kipras iš- keliavo į Petrapilį, į mu- zikos konservatoriją.

Laikraščiu būtų per ilga pasaka, jei pradė- tumėm šnekėti apie Kip- ro Petrausko gyvenimą Petrapilį, apie einamų mokslų sėkmes ir nesėk- mes, apie jo pirmuosius žingsnius scenoje. Esminis dalykas, kad jis Im- peratoriaus konservato- rią baigė, Maskvos Di- džiajame teatre gavo de- biutą Ch. Gounod ope- roje Romeo ir Julijs, kur- so dideliu pasisekimu at- liko Romeo vaidmenį, ne- trukus (1911.X.II) buvo priimtas į tarptautinį garsą turintį Marijos te- atrą Peterburge. Šiame teatre Kipro debiutas su- skambėjo 1911 m. rugsė- jo 24 d., čia jis pasi- rodė G. Verdi Rigoletto Hercogo vaidmeny.

Imu rankosna Daini- ninko dalią, su atsargu- mu ir vidine kultūra pa- rašytus Aleksandro Kut- kaus atsiminimus, to Kut- kaus, kuris daugiau ne- gu 20 metų nepr. Lietu- vos Valst. Operos teat- re buvo Kipro Petrausko antrininkas (anaipol ne šešėlis, o pats sau dai-

nininkas ir aktorius), ir žiūriu, ką jis pasakoja apie tą nutolusį laiką, kai Kipras dirbo Petrapilį. Štai tas Al. Kutkaus pa- sakojimas:

"Visiems yra supran- tama, kad jaunam daini- ninkui būna sunkūs ypač pirmieji žingsniai. Ką be- kalbėti apie tokį teatrą, kaip Marijos, kur pir- mųjų tenorų buvo apie 10! Kipras greitai su- prato, kad niekas nesi- skubins jo kviesti naujų rolių mokyti, nes buvo per daug tos pačios rū- šies balsų, bet pasižy- mėdamas retu muzikalu- mu, dėl visa ko, jis ėmė- si kiek galima daugiau rolių išmokyti. Tai jam šimteriopai apsimokėjo nes neretai pasitaikydavo, kad paskirtasis spek- takliui tenoras imdavo ir susirgdavo. Teatro di- rekcijai nebūna didesnio nesmagumo, kai skirtą- ją operą tenka pakeisti kokia nors kita. Tokio- mis progomis mūsų Kip- ras būdavo ir prasita- ria, kad, girdi, jis tą ro- lę galėtų be repetacijos padainuoti. Direkcija pa- tenkinta, kad tvarka lieka nepažeista, o Kip- ras gauna progos savo repertuarą praplėsti ir

(Nukelta į 6 psl.)

1968
cleveland

**home and
flower show**

25th ANNUAL EXPOSITION
"Touch of Magic"

PUBLIC AUDITORIUM
MARCH 2nd
thru MARCH 10th

ADVANCE SALE
TICKETS \$1.00

BUY NOW! ADVANCE TICKET SALE ENDS
TUESDAY - FEBRUARY 27th

HOME and FLOWER SHOW Admission at
the Public Auditorium will be \$1.50

ADVANCE
Sale NOW at

FLOWER SHOPS
BURROWS
RICHMANS
ALL SEARS STORES
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATIONS
GARDEN CLUBS
FEDERATION OF WOMEN'S CLUBS
GREYHOUND BUS TERMINALS
CONVENIENT POINTS OF SALE
IN ALL AREAS

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Iš Sibiro kankinės Stefanijos Rūkienės užrašų, kuriuos dviem tomais išleidžia Vilties leidykla

(3)

Kitos moterys ją užstoja, padaro priedangą, kad neuž- eitų komendantas ar sargybiniai.

Liūda vis gauda gyvius, krauna tuščion vaistų bonkutėn ir su pagieža barasi:

— Rupžės, gyvatės, kad juos pirmas perkūnėlis nutrenktų. Ir ką jie padarė iš mūsų tik per vieną mė- nesį! Jau mes ir į žmones nebepanašūs. Pririnksiu pil- ną bonkutę ir drėbsiu komendantui akysna, o geriausia tai už kalnieriaus. Namuose mes gerai ir švariai gyve- nome, ir utėlės mūsų negrauzė.

Paulina, matyti, rami moterėlė, neiškenčia neįsi- kišusi:

— Nerugok, kaimynėle, nuo to mums nepaleng- vės. Visiems tie patys pyragai. Manai, kad kitiems širdis neverda pykčiu ir neapykanta ruskiui. Kol tu- rėjome savo kariuomenę ir buvome namie, reikėjo gin- tis. O dabar kaip avis sudarė ir gabena skerdyklon.

Už stulpo sėdėdama viena senutė atsiliepė:

— Barniais ir rūgojimais mes nieko neatsieksime. Vargas mums, kad mūsų maža tauta ir silpna buvo valstybė. Kas gali atsilaikyti prieš tokį milžiną, kaip Rusija. Ne mes jiems reikalingi, bet mūsų žemė, sody- bos ir visa Lietuva. Aišku, kad jie nori nusikratyti pa-

vergtų kraštų gyventojais. Jie iš lėto ir nežymiai mus visus sunaikins. Mes tremties keliais važiuojame ne paskutiniai.

KOMITETAS

Kažkas kviečia, kad visi lietuviai susirinktų į vie- ną nurodytą baržos kampą. Tremtinė N. paaiškino, kad kilo sumanymas išsirinkti komitetą, kuris rūpintųsi tremiamųjų reikalais ir šalpa. Ir tokie mes buvome tada naivūs, nesupratome savo apverktinos būklės ir neįjautėme, kokie pyragai mūsų laukia.

Paprašyta dar vienas senyvas vyras paaiškinti apie komiteto tikslus. Jis papasakojo apie 1914 metų karo pabėgėlius Rusijon, apie jų komitetų veiklą ir rūpinimąsi lietuvių reikalais. Tačiau pamiršo jis pridėti, kad tai buvo "kruvinojo carizmo" laikais ir kad tais laikais žmogus vistiek dar nebuvo laikomas gy- vūlio vietoje.

Visi sutinka su pasiūlymu ir nutaria išsirinkti ko- mitetą. Kandidatai buvo siūlomi iš įvairių Lietuvos kampelių, kad nebūtų šališkumo savo parapijiniams reikalams. Zarasiškiai pasiūlė mane. Visi susirinku- sieji pasiūlytiesiems kandidatams paplojo, ir taip buvo išrinktas penkių asmenų komitetas. O tai jau buvo nusikaltimas komunistinei santvarkai ir režimui.

Visi išrinktieji išėjome į vidurį pasirodyti rinki- kams, susipažinom, ir jau norėjome pasikalbėti mums rūpimais reikalais, bet tuojau prisistatė uniformuoti pareigūnai. Jie ėmė klausinėti, kas čia per triukšmas, koks čia susibūrimas, ir įsakė visiems skubiai išsiskir- tyti. Greitai nėrėme visi kaip pelės po šluota prie savo maišelių.

Dabar dažniau pradėjo vaikščioti uniformuoti en- kavedistai, žiūrinėti mūsų ir varstyti akimis. Jie tik- rai norėjo susekti, ar šie beginkliai žmonės labai pa-

vojingi sovietinei santvarkai. Jau tada pradėjo pla- nuoti, kaip juos išskirstyti, kad nebūtų vieningi ir su- sicementavę.

Mes irgi reiškėme savo nuomones apie jų išsila- vinimą, žmoniškumą, žiaurumą ir kultūringumą. Daug kas mūsų tada dar nerūpestingai juokėsi iš "valdžios" kiaurų kojinių ir nenumatė, kad tie "ponai" greitai parodys mums savo galią.

PELĖSIŲ ATSARGOS

Dažnai duoną gaudavome jau pasenusią ir prade- dančią pelėti. Išpiaustytus pelėsius visi mesdavo upėn. Ant denio stovime būrelis moterų, aptariame die- nos įvykius, ginčijamės ir kartais pašnekame apie nau- jausius gandus. Prie mūsų prieina ir į kalbas įsiterpia dar visai žvalus senukas ir pataria:

— Nesibarkit. Savo reikalų tais ginčiais mes ne- pataisysime. Ir taip dar labai neaiškus mūsų rytojus. Žinote, kad jau prasidėjo karas, o kartu su juo eina badas ir ligos. Ne svaidykite žuvims, geriau va rinkite supelėjusią duoną ir džiovinkite. Ant denio vėjelis pa- pučia, saulutė smarkiai užkaitina ir mano sužiedėjusi duonutė jau puikiai išdžiūvo. Vykstant Rusijoje revo- liucijai, bado metu žmonės ir vadavosi tik tokiais sau- sainėliais. Pelėsiai yra kenksmingi ir jų daug prival- gaus galima susirgti, todėl prieš valgant duonos sau- sainius reikia gerai išvirti ir pelėsiai nebus kenksmingi sveikatai. Neskanu, bet badui žvelgiant akysna, skanu- mynų niekas neieško.

Po to senuko pamokslu visos susimąstėme ir pa- jutome tą bado šmėklą čia pat baržoje slampinėjantį. Visi gyvename ta duonute, kurią gauname iš savo pa- lydovų. Negausime jos — jau ir badas.

(Bus daugiau)

K. Petrauskas...

(Atkelta iš 5 psl.)

sceniškai pasitobulinti. Nežinau, ar jam pačiam tekdavo girdėti, kad jis Marijos teatre buvo pramintas "greitąja pagalba". Tai už tai, kad jis visada būdavo pasiruošęs visokiems netikėtumams.

mams. Teatro vadovybė ėmė jį labiau vertinti".

Išvadas iš Al. Kutkaus liudijimo, man regis, nėra sunku pasidaryti. Kipras Petrauskas, be gimtųjų talentų, be rimto pasirengimo operos darbui, itin skrupulingai žiūrėjo į savo pašaukimą. Ir

nenuostabu, kad Marijos teatre jis iškilo į operinio meno aukštumas.

Marijos teatre ir kituose Rusijos operiniuose teatruose Kipras Petrauskas dainavo ištisą dešimtmetį. Tai buvo jaunystės metai, galinčių polėkių metai.

Nors ir aukštai rusuose iškilęs, jis niekuomet nepamiršo savo kilmės, buvo susipratęs lietuvis patriotas, kada ir kur kviečiamas -- visuomet neatsisakydavo padainuoti ir lietuvių parengimuose.

Kilus rusų revoliucijai, Kipras norėjo tuoj grįžti į Lietuvą, bet revoliucinė valdžia sulaukė jį Peterburge, kaip įkaitą. Lietuvon iš Petraplio jis grįžo tik 1920 m. pradžioje.

Populiariai, beveik visuotinai, Kipras Petrauskas yra laikomas atgimusių Lietuvos operinio teatro tėvu. Kalbos nėra, operos teatro steigime, kurio atidarymas įvyko 1920.XII.31, Kipras buvo didžios reikšmės "veiksny", tiesiog reikalo pasisekimą bei

ateitį lemianti asmenybė. Tačiau "istoriniai popieriai" už Operos teatro įsteigimą nepr. Lietuvoje ne visą garbę atiduoda Kiprui Petrauskui. Čia daug nuopelnų skiriama Liet. Meno Kūrėjų d-čiai, ypačiai jos sudarytai Operos tarybai, kurios narys buvo ir Kipras Petrauskas.

Man rodosi, nenuginčijama Kipro garbė, tikrai dideli jo nuopelnai -- tai įsteigto operos teatro kultūros ugdymas, jo meninio lygio kėlimas į aukštumas. Šioj erdvėj Kipras buvo tas švyturys, kurio liepsnom gailinosi dideli ir smulkėsio sudėjimo jūrininkai.

Savam teatre, kuriam Kipras skyrė tiek daug jausmo ir savo vidinių galių, jis dirbo iki vėlybo gyvenimo rudens, gal net 35 metus. Be kitų, čia jis sukūrė šiuos operinius vaidmenis, visa spalvų gama atskleidusios jo vokalinės pajėgumų ir vaidybinės genijų: Romeo, Hercogas (Rigoletto), Faustas, Alfredas (Traviatoj), Radamezas (Aidoj), Otello, Canio (Pajacuose), Lohen-

grinas, Don Jose (Carmen), Eleazaras (Žydėj) Griška Kuterma (Kiteže) Germanas (Pikų damoj), Liutauras (Gražinoj), Des Grieux (Manon) ir Verteris.

Kipro kūrybinio darbo vaisiai -- operinio meno suklestėjimas Lietuvoj.

Kaip daugumas lietuvių, ir Kipras Petrauskas buvo sėslus žmogus, nemėgęs trankyti pasaulio briaunom. Gastrolų daugiausia jis buvo išvykęs į Rygą, rečiau į Talliną ir Helsinkį. Koncertavo Vokietijoje ir Švedijoje, rengėsi keliauti į JAV, bet neprisirengė. Žinomam Buenos Aires Collon teatre, Cooperiui diriguojant, drauge su kitais mūsų operos solistais, dalyvavo rusų operų statymuose.

Patį svarbiausią Kipro Petrausko iškila buvo į Milano Teatrą La Scala. Čia jis dainavo N. Rimskio-Korsakovo op. Grand Kiteže Griškos Kuterms vaidmenį, susilaukdamas pripažinimo ir pagyrimų.

Kitežas -- ir libretinės poezijos, ir muzikos požiūriu yra labai idomus ir vertingas veikėjas. Operos teatrai rečiau jį testato, nes vis neatsiranda tenorų, kurie pajėgtų Grišką Kuterma suvaidinti (padainuoti galėtų nesunkiai). Mūsų Kipras tą nepaprastai sunkų uždavinį įveikė. Jo sukurtas Griškos vaidmuo, kaip ir Otello yra vargu bepakartojamas.

Gera! atsimenu, Kipras Petrauskas iš Milano parsivežė nemenką pluoštą muzikos kritikų atsiliepimų apie jopasirodymą La Scalaj. Man krito burtas būti vertėju, beveik pažodžiui tas kritikas versti Kiprui į lietuvių kalbą. Atsiliepimai buvo puikūs, tiesiog jaudinantys. Ir juos atspausdino ne kuri nors "patepama" spauda, bet tokie laikraščiai, kaip Corriere della Sera ar il Popolo d'Italia.

(Pabaiga kitame nr.)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Je! jūs iš anksto apmokėtu muitu siunčiate

SIUNTINIUS į U.S.S.R.

JUMS GALI KILTI KAI KURIE

KLAUSIMAI:

1. Kas yra GLOBE PARCEL SERVICE, INC.?
2. Kodėl pritraukė tūkstančius klientų visose Jungtinėse Valstybėse?
3. Kuo Globe Parcel Service, Inc. pasižymi, patarnaudamas savo klientams?

JŪSŲ INFORMACIJAI TOKIE

ATSAKYMAI:

1. Globe Parcel Service, Inc. -- tai firma, oficialiai autorizuota Vnešposlytorg'o priimti iš anksto čia apmokėtus dovanų siuntinius į visas Sovietų Sąjungos dalis.
2. Per paskutiniuosius trisdešimt aštuonerius metus Globe Parcel Service, Inc. suteikė puikias ir labiausiai patikimą patarnavimą savo klientams, todėl klientų skaičius auga kas metai.
3. a. Globe Parcel Service, Inc. gautus klientų siuntinius supakuoja ir išsiunčia dvidešimt keturių valandų laike.
b. Firmos specialiai paruoštas štabas patikrina kiekvieno siuntinio sudėtį bei leidimą siuntinyje esantiems daiktams.
c. Globe Parcel Service, Inc. apdraudžia nuo bet kokios rūšies rizikos kiekvieną siuntinį, jo pilnoje vertėje.
d. Globe Parcel Service, Inc. aprūpina kiekvienam siuntiniui pasirašytą pakvitavimą (kvitą).

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODAROGIFTS, INC. autorizuota priimti dovanų užsakymus Sovietų gamybos daiktams, pvz., automobiliai, šaldytuvai, televizijos priimtuvai, drabužiai, avalynė, maistas ir t.t.

Je! jūs nesinaudojote mūsų patarnavimu, -- įsitikinkit patys. Aplankykite arba susisiekit su bet kuriuo mūsų skyriumi SVARBESNIOSE JAV-bių MIESTUOSE (kurie, jūsų patogumui, turi didelį prekių pasirinkimą), ir jūs turėsite daug naudos iš mūsų patyrimo.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 WALNUT STREET
PHILADELPHIA, PA. 19106 Tel. (215) WA 5-3455

PHILADELPHIA, Pa. 19123
632 W. Girard Ave.
WA 5-8878

BALTIMORE, Md. 21224
3206 Eastern Ave.
DI 2-2374

SO. BOSTON, Mass. 02127
390 West Broadway
AN 8-8764

CHICAGO, Ill. 60632
4102 Archer Ave.
FR 6-6399

CHICAGO, Ill. 60622
2242 W. Chicago Ave.
BE 5-7788

CLEVELAND, Ohio 44119
787 E. 185 St.
486-1836

DETROIT, Mich. 48210
6460 Michigan Ave.
TA 5-7560

ELIZABETH, N. J. 07206
943 Elizabeth Ave.
201 -- 354-7608

HAMTRAMCK, Mich. 48212
11415 Jos. Campau Ave.
365-6350

KANSAS CITY, Kansas 66102
18 S. Bethany
AT 1-1757

LOS ANGELES, Calif. 90026
2841 Sunset Blvd.

MIAMI, Fla. 33137
2755 Biscayne Blvd.
FR 9-8712

MINNEAPOLIS, Minn. 55414
217 E. Hennepin Ave.
FE 2-4908

MILWAUKEE, Wis. 53215
3036 S. 13 St.
414 EV 3-1485

NEW BRITAIN, Conn. 06052
97 Shuttle Meadow Ave.
224-0829

OMAHA, Nebr. 68107
5524 S. 32nd St.
731-8577

PARMA, Ohio 44134
5432 State Rd.
749-3032

PITTSBURGH, Pa. 15222
346 Third Ave.
GR 1-3712

ROCHESTER, N. Y. 14621
683 Hudson Ave.
BA 5-5923

NEW YORK, N. Y. 10003
101 -- First Ave.
OR 4-3930

SAN FRANCISCO, Cal. 94122
1236 -- 9th Ave.
LO 4-7981

SEATTLE, Wash. 98103
1512 N. 39th St.
ME 3-1853

SPRINGFIELD, Mass. 01103
1840 Main St.
736-9654
RE 4-8254

SOUTH RIVER, N. J. 08882
168 Whitehead Ave.
201 -- 257-2113

TRENTON, N. J. 08611
730 Liberty St.
LY 9-9162

VINELAND, N. J. 08360
Parish-Hall
West Landis Ave.
609 -- 691-8423

WORCESTER, Mass. 01604
82 Harrison St.
617-798-3347

CENTRINĖ ISTAIGA

NEW YORK, N. Y. 10003

220 PARK AVENUE SOUTH

212 -- 982-8410

PIRKITE MAY'S KASDIEN: MIESTE 10 IKI 5:45, PIRMAID. IR KETVIRTAD. 10 IKI 8:30, SKYRIUOSE
10 IKI 9:30 MES DUODAME IR ISKEIČIAME EAGLE STAMPS

MAY'S BASEMENTS

Nauja siunta! Kainos - taupymui! Pilno komplekto viengubos Hollywood lovos 39.99

Dvigubos 49.99

Viešbučio tipo dryžuoti spyruokliniai matracai su pritaikyta spyruoklių dėže. Apmuštas lovos galas. Kojos su varžtuvais. Plieniniai varžtai apmušti medvilne. Skalbiama vinylio.

NEREIKIA ĮMOKĖJIMO

Patogios išsimokėjimo
sąlygos.

Super dydžio baltos žąsies plunksnų pagalvės

21x27
dydžio

5.99

Žąsies plunksnomis pripildytos 21x27 inčų pagalvės su medvilnės priedais. Tiksliai pripildytos patogiam miegojimui. Be kvapo.

Sukirptos medvilnės veliūro rankšluosčių rinktinė

Voniai
25x50

1.29

Rankoms, 16x3079 c.
Veidui, 13x1339 c.
Sunkios medvilnės veliūro rankšluosčių rinktinė mėlynos, ružavos, žalios ir auksinės spalvos. Gerai siurbia, lengvai vartojami ir nepūkuoja.

Specialus pirkinys "Rose Beauty" gėlės medvilnės perklio paklodės

1.99

72x99 viengubos

Viengubos pritaikomos2.29
Dvigubos pritaikomos2.49
81x992.79
42x36 užvalkalai69 c.
Švelnaus medvilnės perklio gėlėtos paklodės ružavos, mėlynos ir auksinės spalvos. Skalbiamos ir patvarios.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu. Saukite CH 1-3070, Lorain 233-6141, Elyria 322-6304
BASEMENT DOMESTICS, DOWNTOWN, HEIGHTS, PARMA, GREAT NORTHERN, SHEFFIELD

ISPŪDINGAS MINEJIMAS CLEVELANDE

Nepaprastai didelis skaičius Clevelando lietuvių visuomenės parodė reikiamą dėmesį savo valstybinei šventei, suteikė jai reikiamo orumo ir parodė aukštiesiems valdžios pareigūnams bei gausiems kitų tautų atstovams, kad šiame tautų sutirpdyto katile lieka gyva, sąmoninga ir tvirta lietuvių tautinė dvasia ir prisirišimas savo valstybės nepriklausomybės idėjai.

Labai iškilmingos pamaldos bažnyčiose, pats minėjimas ir jo koncertinė dalis, proklamacijos ir rezoliucijos, visa toji šventiška nuotaika apjungė lietuvių naujam ryžtui, sustiprino jų dvasią tolimiesiems darbams.

Plačiau apie minėjimo eigą — sekantį kartą.

PAREISKIMAS

Ryšium su R. Babicko pasisakymu J. Stempužio redaguotoje praėjusio penktadienio "Tėvynės Garsų" radijo programoje pareiškiu sekantį:

1. Mano vardo ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos siejimas su R. Babicko pasisakymu, yra klaidinantis ir tendencingas.

2. Mano grynai privati iniciatyva siekė sumažinti gresmingai augančias mūsų visuomenės įtampas. Ji ribojosi sąlygų sudarymu R. Babickui pasisakyti ir eventualiai reabilituoti.

3. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ir mano nusistatymas praėjusių metų krepšinių išvykos į okupuotą Lietuvą reikalu visiškai sutampa su veiksmų nutarimais.

Jaunutis P. Nasvytis, ALT Sąjungos Clevelando skyriaus pirmininkas

VELYKINIAI ATVIRUKAI GAUNAMI DIRVOJE

Kaina: 10, 15, 25 c. Taip pat yra atvirukų Motinos Dienai, Vardo Dienai ir gimtadieniui.

Vaizdai iš Vasario 16 minėjimo Clevelande. Viršų meninės programos išpildytojai Roma Mastienė, Juzė Krištolaitytė, Alfonsas Mikulskis ir Algimantas Grigas su kairėje stovinčiu ALT skyriaus pirmininku K.S. Karpium, Apačioje Clevelande gyvenančių Lietuvos kūrėjų - savanorių buvo pristatyti publikai: Brazilius, Edukaitis, Kašuba, Pautienis, Šenbergas, Žilinskas, Kasakaitis, J. Garlos nuotrauka

ESTIJOS NEPRIKLAIMSOMYBES MINEJIMAS

Clevelando estų kolonija savo nepriklausomybės 50 metų sukaktį minės sekmdienį, vasario 25 d., Masonic Temple salėje 15300 Detroit Avenue, Lakewood.

pradžią 2 val. p. p. Pagrindiniu kalbėtoju bus plačiai žinomas Clevelando Tautybių Sąjūdžio pirmininkas Ralph J. Perk.

Ten pat rengiama ir estų meno paroda, kuri tęsis vasario 24 ir 25 d.d., pradžią abiem dienom 10 val. ryto.

Minėjimo rengimo komiteto pirmininkas yra Andreas Traks.

Lietuviai kviečiami dalyvauti estų minėjime ir parodoje. KSK

•The Page Palmer Show — Clevelando televizijos programa skirta moterims,

transliuojama kasdien per 5 stotį, nuo 10-10:30 val. ryto, vasario 16 d. pati programos vedėja, Miss Palmer, trumpai paminėjo Vasario 16-tos prasmę ir pasveikino lietuvių.

• Lietuvių Teisininkų Draugijos Clevelando skyriaus metinis susirinkimas įvyks vasario 25 d., 4 v. p. p. teisininko Juozo Krygerio bute, 17812 East Park Dr., Cleveland, Ohio.

Darbotvarkėje: teis. R. Skypičio išleistos knygos "Nepriklausoma Lietuva" 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo paminėjimui priminti. Teis. P. Mikšio dėl jos pasisakymas, skyriaus valdybos perrinkimas ir kiti klausimai.

L. T. D. Clevelando skyriaus valdyba maloniai kviečia visus skyriaus narius atsilankyti.

PARENGIMAI CLEVELANDE

VASARIO 24 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos tradicinis vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 2 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus tradicinis Vasario 16 minėjimas. Bus įdomi paskaita ir koncertinė dalis.

KOVO 9 D. Koncertas Naujos parapijos salėje. Programą atlieka sol. Daiva Mongirdaitė. Rengia Šv. Kazimiero lit. mokyklos tėvų komitetas.

KOVO 17 D. Maldos ir aukos diena už pavergtą Lietuvą.

KOVO 24 D. Kaziuko Mūgė. BALANDŽIO 20 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos metinis balius.

BALANDŽIO 28 D. parengimas senelių namų Putname statybai paremti.

GEGUŽES 25 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos mokslo metų pabaiga ir Aukuro ansamblio koncertas.

GEGUŽES 30 - BIRŽELIO 1 D. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimas ir balius Cleveland-Sheraton viešbutyje.

RUGSĖJO 28 D. Dirvos rengiamas jaunųjų talentų vakaras.

• Išnuomojami šeimoms be vaikų du butai po 5 kambarius, naujai atremontuoti, po 60 dol. mėnesiui, Šv. Jurgio parapijos rajone, virš Superior Saving banko patalpų. Teirautis telefonu: 431-2497.

IR ŽEMĖ TAPS ŽIEDAIS MARGA...

1968 m. sausio 28 d. Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Haven klubo narės ir svečiai turėjo malonią progą matyti iš New Yorko atvažiavusio Dr. Henriko Lukaševičiaus filmus. Buvo rodomi keturi filmai: "Ir žemė taps žiedais marga", "Negrižtančio gyvenimo šešėliai", "Rudens spalvų simfonija" ir "Pasaka iš 1001 nakties".

Su dideliu susidomėjimu buvo sekamas gerai perduotas gamtos grožis ne tik bendruose vaizduose, bet ir jų detalėse. Ypatingai geri gamtos vaizdai yra "Rudens spalvų simfonijoje" ir "Žemė taps žiedais marga"...

Spalvų, šešėlių, šviesų ir linijų judesys ir žaismas filmuose yra jautrus ir estetiškai pajėgus. Kompozicija meniškai atjausta. Kiekvienas prabėgantis vaizdas yra tartum dailininko tapytas paveikslas -- ir gamta, ir kažkas daugiau kažkas gražiau ir idomiau.

Kai kurie vaizdai atrodo tartum moderniškai abstraktai, pav. atspindžiai šviesų, spalvų ir formų vandenį: geltonų, raudonų, auksinių lapų siluetai, išsišakojusių medžių tamsios šaknys ar juose bevirpą ugniniai salėlydžio spinduliai. Spalvose žaidžia ir aštrūs kontrastai, ir subtilūs atspalviai; kiekviena variacija judanti, virpanti ir sukelianti pasigėrėjimo jausmą ir patraukimą gamtai.

Filmas pajvairina žvėrių, žuvų, gyvulių, paukščių įtraukimas. Prabėgantis ir sustojantis riešutą pagrauzti voverukas, rimtai pamažu prazygiuojantis dachshundas, besnaudžią Floridos krokodilai atrodo tar-

tum natūraliam gamtos fone į savo rolę puikiai įsijautę aktoriai.

"Pasaka iš 1001 nakties" sudaryta iš New Yorko pasaulinės parodos vaizdų: akį patraukiantys betrykštą fontanai, moderniškios skulptūros, degančios Afrikos paviljono ugnys...

Futuristiniai mechaniniai išradimai, blizgantis plienas, besikeičiančios spalvos išraudonos į violetinę ir sidabrinę formoms bejudant, taip pat įrodo, kaip žmogaus sukurti kasdieniniai gyvenimo objektai gali būti idomūs ne tik savo pajėgumu ir galingumu, bet ir grožiu.

New Yorko dangoraižiai, jų tiesios formos, pasvirusios perspektyvos linijos, mūrų atspindžiai kitų pastatų langų stikluose sudaro idomų ir didingą miesto vaizdą. Šv. Patriko katedra apsupta aukštos moderniškos statybos, nuotrafuota tai nuo apačios, tai iš viršaus, dramatizuoja ir senąją ir naująją architektūros techniką ir estetiką.

Kiekvieną filmą lydėjo darniai pritaikinta muzika. Žiūrovą jaukiai nu- teikdavo ir retkarčiais pasitaikęs jumoras -- "Paminklas pirmajam dypukui", "pragaras".

Kągi daugiau būtų galima pasakyti apie H. Lukaševičiaus fotografijos meną? Juk buvo aišku, kad gamtos grožis menininko sielos buvo giliai pajautas, išgyventas, tiksliai išreikštas ir perduotas.

Žiūrovai buvo dėkingi.

Vakaro programoje taip pat dalyvavo ir poetas Stasys Jakštas, kuris paskaitė savo poezijos kūrinių, ypatinai visus sujaudindamas jautriu eilėraščių "Motina". V.

Clevelande gražiai besireiškianti lietuvių tautinių šokių grupė "Sukrinis", kuriai vadovauja J. Kavaliūnaitė ir M. Leknickas, J. Garlos nuotrauka

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue EN 1-1763

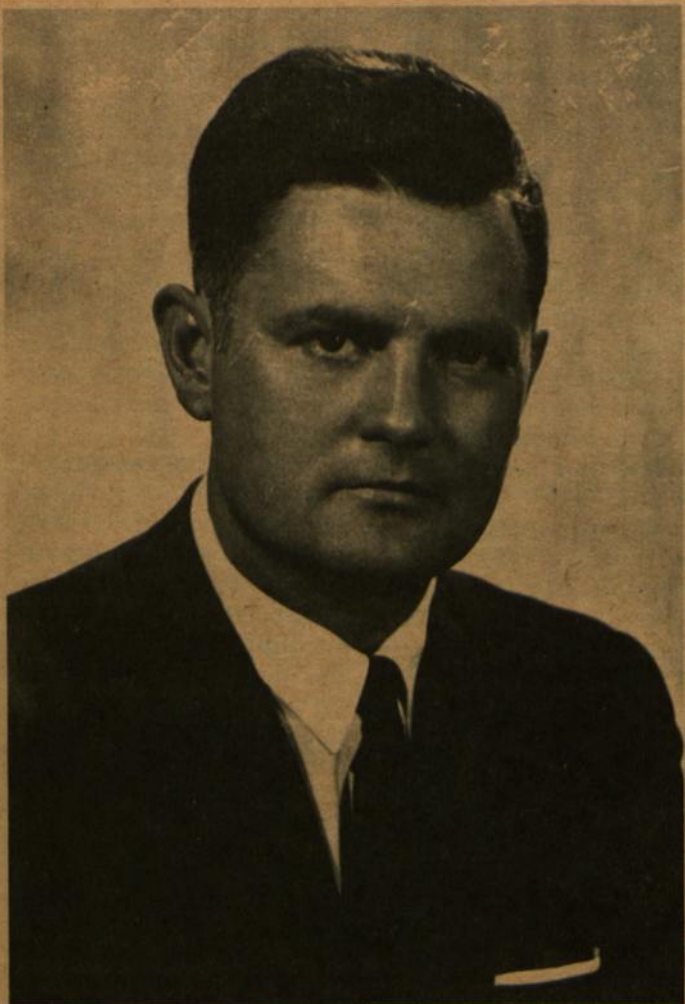
936 East 185th St. KE 1-7770

CLEVELAND, Ohio

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RESPUBLIKONAI NOMINAVO
SVARBIAM POSTUI

Inž. Valdas Adamkavičius

Cook County respublikonų partijos vadovybė praeitą savaitę vasario 14 d. spaudos, radijo ir televizijos atstovams paskelbė, kad respublikonų partijos nominacijų komitetas ateinančioms rinkimams į Sanitary Distrikto Trustee pasirinko lietuvį inžinierių Valdą V. Adamkų-Adamkevičių respublikonų partijos kandidatu atsakomingsoms Sanitary Distrikto globėjo ir prižiūrėtojo pareigoms. Šis respublikonų partijos pripažinimas lietuvių tautinės grupės įvyko praėjus 10 metų nuo adv. Antano Olio mirties, kuris šiame poste išbuvo eilę metų.

Prieš tai į respublikonų partijos centro komitetą buvo nuvykusi didelė lietuvių delegacija, kurią sudarė Chicago lietuvių laikraščių redaktoriai ir didžiųjų organizacijų atstovai, o taip pat ir velionio adv. Antano Olio našlė. Šis lietuvių laimėjimas

praveisti savo tautietį rinkimams į tokį svarbų postą Chicagoje ir jo apylinkėse yra dėka lietuvių respublikonų lygos, kuri aktyviai eilę metų artimai bendradarbiauja su vietos respublikonų partija ir remia jos kandidatus.

Pažymėtina, kad respublikonų partijoj buvo ir daugiau kandidatų, siekusių atsakomingsų pareigų, bet nominacijų komitetas iš devynių kandidatų parinko lietuvį V. Adamkų-Adamkevičių.

Rinkimai įvyks lapkričio 5 d.

PAREISKIMAS

Atsižvelgiant į šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos visuotinio suvažiavimo, įvykusio Toronte pasėkmes, pranešame, kad Krepšinio Išvykos Aplink Pasaulį organizacinis Komitetas atsiatyndina ir nustoja eiti pa-

reigas nuo šio pareiškimo paskelbimo datos.

Organizacinis komitetas dėkoja lietuvių visuomenei už parodytą išvykai dėmesį. Organizacinis Komitetas

PATIKSLINIMAS DĖL KARALIAUS MINDAUGO IR MARO OPEROS NUOSTOLIO

Spaudoje buvo pasirodė III-jo Kultūros Kongreso Rengimo Komiteto paskutinio posėdžio aprašymai, liečią komiteto nuotaikas ir finansinius reikalus. Buvo skelbiama, kad šis kongresas davė nepilnų \$5000.00 nuostolį.

Tenka patikslinti, kad III-jo Kultūros Kongreso Rengimo Komiteto korespondentas ar per neapsižiūrėjimą, ar tendencingai nepaminėjo iš LB Centro valdybos Maro pastatymui gauto \$1000.00 avanso. Be to, pati Centro Valdyba yra gavusi ir daugiau Komiteto neapmokėtų sąskaitų, sudarant virš \$400.00 priedą.

Viską susumavus tikslus nuostolis siekia \$6460.00.

CV koresp.

LOS ANGELES

NAUJA VALDYBA

ALT S-gos Los Angeles skyriaus visuotinas narių susirinkimas įvyko sausio 20 d. Liet. Tautinių namų salėje.

Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkas Bronius Dūda, pakviesdamas praveisti susirinkimą Antaną Mažeiką, o sekretoriauti p. J. Rukšėnienę.

Trumpus apyskaitinius pranešimus padarė skyriaus pirmininkas Br. Dūda ir išdininkas K. Statkus. Pranešimai vienbalsiai buvo susirinkusiųjų priimti.

Po pranešimų įvyko naujos valdybos rinkimai. Naujai išrinktoji valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas — Bronius Dūda, vicepirm. — Juozas Raibys, sekretorius — Janina Rukšėnienė, išdininkas — Henrikas Bajelis ir narys ypatingiems reikalams — Antanas Mažeika.

Į revizijos komisiją išrinkti: dr. J. Jurkūnas, V. Mažeikienė, P. Skirmantas.

Einamuose reikaluose buvo diskutuoti Centro Valdybos prisiūsti aplinkraščiai. Diskusijose gyvai dalyvavo A. Latvenas, A. Kiršonis ir kiti. Taip pat nutarta paremti Dirvą 25 dol. auka. Nariai įpareigojami padėti platinti Dirvą.

Po susirinkimo, prie kavutės ir ponų paruoštų užkandžių dar ilgokai užsibuvota ir kalbėtasi įvairiais skyriaus reikalais. (ma)

AUKOS DIRVAI

V. Sutkus, W. Germany .. 5,00
P. Dzekonokas, Detroit .. 2,00
J. Juodikis, Chicago 5,00
B. Basiulis, Long Beach .. 1,00
S. Pangonis, Omaha 2,00
K. Nausėdas, Caracas 7,00
P. Milašius, Cleveland ... 2,00
L. Žolynas, Chicago 4,00
A. Miselis, Chicago 2,00
S. Rydelis, Cleveland 1,00
E. Baranauskas, Miami ... 2,00
N. Matijošaitis, L.A. 10,00
R. Veitas, Quincy 2,00
F. Baranauskas, Cleveland 2,00
A. Januškis, Dorchester ... 2,00
S. Virpša, Chicago 2,00
B. Steponis, Cleveland 2,00
K. Pakalniškis, Toronto ... 5,00
A. Petrauskis, Cleveland .. 2,00
J. Škėma, Clark 1,00
V. Bakūnas, Willowick 2,00
A. Rinkūnas, Detroit 2,00
A. Valiulis, Los Angeles 2,00
Z. Dužmanas, Cleveland .. 2,00
J. Žvirblis, Grand Rapids 7,00
S. Paulius, Chicago 4,00
S. Nutautas, Sodas 2,00
A. Jurgėla, Brooklyn 10,00
K. Starinskas, Wickliffe ... 2,00
J. Paškus, Detroit 2,00
L. Puskepalaitienė, Detroit 5,00
X.Y. Novelty 7,00
A. Puskepalaitis, Boston ... 2,00

Floridos lietuvių delegacija pas St. Petersburgo burmistrą Don Jones, kuris ta proga pasirašė proklamaciją skelbiančią Lietuvos sukaktį. Stovi iš kairės: Veronika Jakusovienė, teisėjas John T. Zuris, iš Chicago ir tautiniais kostiumais apsirengusios Vanda Ainorienė ir Veronica Jomantienė.

B. Paulauski, Quincy 2,00
J. Švarplaitis, Wingdale ... 2,00
A. Patalauskas, Detroit 2,00
K. Januška, Chicago 1,00
J. Jurkus, Rochester 2,00
V. Sutkus, W. Germany 2,00
B. Šiupinys, Cleveland 10,00
J. Paltanavičius, Bakstov 3,15
V. Benokrattis, Cleveland 3,00

WATERBURY

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo auksinė sukaktis Waterburyje pradėta minėti lietuviškos trispalvės vėliavos pakėlimu prie miesto valdybos rūmų vasario 16 dieną, 9 val. ryto ir tuom pačiu metu miesto burmistras pasirašė proklamaciją, skelbiančią lietuvių dieną.

Visuotinas minėjimas vyks vasario 25 d. iškilmingomis pamaldomis 11:30 val. šv. Juozapo bažnyčioje, o 3 val. po pietų parapijos salėje atitinkamas sukaktuvinis aktas. Minėjimą pakviesti sen. T. Dodd, kongresm. J. Monagan, miesto burmistras ir kiti svečiai. Pagrindinę kalbą sakys Lietuvos pasiuntinybės patarėjas dr. S. Bačkis iš Washingtono.

Kad ir nepalankiausiomis oro sąlygomis, waterburiečiai visad gausiai atsilanko į Vasario 16 šventę, o šiais jubiliejiniais metais, tikriausiai savo gausiu atsilankymu pakartotinai įrodys lietuviškų jausmų jautrumą, kilnumą ir vieningumą. Ypatingas Waterburio lietuvių požymis glūdi tame, kad nereikalingi raginimų bei prašymų, bet kiekvienas susipranta su nuširdumu tąja proga dalyvauti ir dosniai įteikia savo auką Lietuvos laisvinimo reikalams.

Waterburio ALT skyriaus valdyba deda visas pastangas, kad ši sukaktis būtų pakilioj nuotaikoj atžymėta.

DETROIT

• Balfo 76 sk. visuotinis narių susirinkimas šaukiamas ateinantį sekmadienį, š. m. vasario 25 d., tuojau po 10:30 val. pamaldų, šv. Antano parapijos mokyklos patalpose. Dienotvarkėje skyriaus valdybos bei revizijos komisijos rinkimai ir einamieji reikalai. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Praėjusiais metais vajuje surinkta 4.000 dol.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Povilo Kaupo kūrinys "Mėlynai akordai" (alliejus), kuris su kitų dailininkų darbais išstatytas šiuo metu Čiurlionio galerijoje vykstančioje Chicago lietuvių dailininkų parodoje. Paroda tęsis iki vasario 25 d.

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

Laiškai iš visų pasaulio kraštų byloja, kad patikimiausias lietuvių ryšys ir informacijos šaltinis yra laikraštis. Turime bičiulių ir artimesnių žmonių visur. Ir ten, kur valiutos sunkumai, skirtingos gyvenimo sąlygos, neleidžia skirti laikraščiui reikalingos pinigų sumos. Neapsunkinkime BALF ar kitų labdaros organizacijų laikraščių prenumeratomis ar knygų pirkiniais. Užprenumeruokime laikraštį patys, tuo suteikiant didelę moralinę paramą savo artimesniam žmogui.

Prašome, naudojantis žemiau dedama iškarpa, pasitarnauti artimam broliui lietuviui P. Amerikoje, Vokietijoje ar kitur... o kad ir čia pat Amerikoje...

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103
U. S. A.

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Jungiu čekį, pašto perlaidą 13 dol. (7 dol. 1/2 metų).

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Adv. A. Novosaitis ir A. Marčiulaitytė-Zerr pravedę Philadelphijoje Vasario 16 minėjimo programą. V. Gruzdžio nuotrauka

A. A.

RITAI JUCAITYTEI

tragiškai žuvus, LAIMĄ ir JUOŽĄ JUCAIKIUS ir
brolių ANTANĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu
liūdime

Regina ir Vytautas Orintai